Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

הײנט 8 זײטען!

KSIEGARNIA ... Łódź, Narutowicza ... Telefon № 16-55

נײער פאלקסבלאט

אומפארטײאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צײטונג

Nr. 216 (908 | Łódź, Niedziela 19 Września 1926 | פירטער יאהרגאנג | לאדז זונטאג יא תשרי תרפ״ז. | Nr. 216 (908

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel 24 71

אפשאפען דעם „נומערוס קלאוזוס"

דרינגענדע פאדערונג פון די יודישע דעפוטאטען.

װארשא, 18 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). די דעפוטאטען פון יוד. נאציאנאל-ראט האבען זיך געװענדעט טעלעגראפיש צום פרעמיער און צום בילדונגס-מיניסטער, אז אין לעמבערגער אוניװערזיטעט װערט אין דער גאנצער ברײט אנגעװענדעט דער „נומערוס קלאוזוס". אויך אין װארשאװער פאליטעכניקום װערען די יודישע קאנדידאטען געגעבען ספעציעלע צוגאב-עקזאמענס.

די דעפוטאטען פאדערען דריבער בײדע בעגרענצונגען אבצושאפען, דערבײ פטרופען זײ זיך אויף דעם געשפרעך, װאס די פארשטעהער פון קאלא האבען פערגאנגענעם דאנערשטאג געהאט מיט׳ן פרעמיער.

פויליש-יוגאסלאװישער אפמאך

איז אונטערגעשריבען געװארען אין גענף.

גענף, 18 (פאט) הײנט 12 בײטאג איז אין לאקאל פון דער פוילישער דעלעגאציע פארגעקומען די פײערליכקײט פון אונטערשרײבען דעם פרײנדשאפטס-אפמאך און ארביטראזש-אפמאך צװישען פוילען און יוגאסלאװיען. פון דער פוילישער זײט האט דעם טראקטאט אונטערגעשריבען מיניסטער זאלעסקי, פון יוגאסלאװיען נינטשיק.

מינ. זאלעסקי האט געהאלטען א רעדע, אויף װעלכער עס האט געענטפערט נינטשיק. דער טעקסט פון די אפמאכען איז רעגיסטרירט געװארען אין סעקרעטאריאט פון דער פעלקער-ליגע.

אײנלאדונג פון די סאװיעטען אין דער פעלקער-ליגע.

לאנדאן, 18 (ספ. טעל) לארד גרײ האט ערקלעהרט, אז די סאװיעטישע פעדעראציע װעט האבען אפענע טירען קײן גענף, װען די סאװיעטישע רעגירונג װעט נאר בעקעמפען דעם איבער-גאנגס-פעריאד און װעלכען זי געפינט זיך איצט און װעט נעהמען אויף זיך די פערפליכטונגען פון טראקטאט װעגען דער פעלקער-ליגע. די סאװיעטען דארפען געדענקען, אז נאכ׳ן אריינטרעטען פון דײטשלאנד אין דער פעלקער-ליגע האט זיך די פאזיציע פון די סאװיעטען שטארק פערערגערט.

אנטי-יודישע אונרוהען אין בולגאריען

בערלין, 18. (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) די בולגארישע סטודענטען אין בערלין, װעלכע געהערען צו דער פאלקס-גרופע װאס שטעהט אין אפאזיציע צו דער איצטיגער רעגירונג, מעלדען װעגען אנטי-יודישע אונרוהען װאס זײנען פארגעקומען אין סאפיא און אין אנדערע שטעדט פון בולגאריען.

דער סוף פון מאגדעבורגער יוסטיץ-סקאנדאל.

דער אמת׳ער מערדער מאכט סענסאציאנעלע ענטדעקונגען – דאס געשװאױרענע געריכט פער׳משפט דעם מערדער צו טױט.

מאגדעבורג, 18 סעפט. (פאט) דא האט זיך אנגעהויבען דער סענסאציאנעלער פראצעס געגען האקענקרײצלער שרעדער װעגען ערמארדען דעם בוכהאלטער העלינג. װי בעװאוסט, האט שרעדער בעת דער אויספארשונג בעשולדיגט אין מיטהעלפען צו בעגעהן דעם מארד דעם אינדוסטריעלער האאז (א יוד), אן׳אנגעזעהענעם עסקן, װאס איז בעקאנט אין די רעפובליקאנישע קרײזען. דער אויספארשונגס-ריכטער, א נאציאנאליסט, האט ארעסטירט האאז׳ן, נישט האבענדיג דערצו קײן געגרינדעטע יסודות. האאז איז בעפרײט געװארען ערשט נאך אפיציעלע טעטיגקײט װאכען אין אויספארשונגס-ארעסט.

אין געריכט האט זיך שרעדער אויך מודה געװען, ער האט געגנבעט געשילדערט װי אזוי ער האט זײן קרבן דערשאסען, פערברענט דעם קערפער און בעהאלטען אין קעלער.

עס האט זיך ארויסגעװיזען, אז נאך אין יוני האט זיך שרעדער געהאט מודה געװען אין מארד. נאר דער אויספארשונגס-ריכטער׳ האט איהם געזאגט, אז מען װעט איהם נישט גלויבען און ער האט פערפיהרט די אויספארשונג געגען האאז׳ן.

דער בעשולדיגטער שרעדער האט הײנט געמאכט א סענסאציאנעלע ערקלעהרונג, װעלכער װארפט א שװארצען פלעק אויף דער מאגדעבורגער געריכטס-מאכט. דער בעשולדיגטער האט ערקלעהרט, אז ער האט האאז קײנמאל נאך נישט געזעהען, אין פאליצײ האט מען איהם געצװאונגען, אז ער זאל אנגעבען די נעמען פון זײנע מיטהעלפער און ער האט אנגערופען דעם נאמען אדאלף. פון דעם האט די פאליצײ געמאכט רודאלף האאז און האט איהם אײנגערעדט, אז שרעדער זאל בעשולדיגען דעם יידישען פאבריקאנט אין מארד.

דער פאבריקאנט האאז, װעלכער איז גערופען געװארען אלס עדות האט ערקלעהרט, אז ער קען בכלל נישט דעם אנגעקלאגטען, די ערקלעהרונג האט געמאכט אויפ׳ן געריכט א געװאלדיגען אײנדרוק.

דאס געריכט פון געשװאױרענע האט ארויסגעטראגען איבער שרעדער׳ן א טויט-אורטייל.

די נײע סענסאציע אין גענף

געהײמע בעראטונג צװישען בריאן און שטרעזעמאן.

גענף, 18 (פאט) פרײטאג איז אין גענף געװען שטיל. עס האבען געפאר-בײט נאר די קאמיסיעס, פלוצלונג האט מען זיך דערװאוסט, אז דער פראנצויזישער אויסערן-מיניסטער בריאן און דער דײטשער מיניסטער שטרעזעמאן, זענען ערגיץ װאו אװעקגעפאהרען, כדי אפצוהאלטען א בעראטונג, די בעראטונג האט געדויערט 4 שעה, קײנער װײסט נישט װאו די בעראטונג איז פארגעקומען און װעגען װאס דארט איז גערעדט געװארען.

גענף, 18 (א.ט.ע.) די פיר-שעה׳דיגע בעראטונג פון בריאנען און שטרעזעמאנען ציהט אויף זיך די אלגעמײנע אויפמערקזאמקײט. בריאן האט ערקלערט פאר זשורנאליסטען, אז די בעראטונג האט געבראכט צו א פערשטענדיגונג, די רעזולטאטען פון דעם געשפרעך װעלען פארגעשטעלט װערען די רעגירונגען צו בעשטעטיגען און נאכדעם װעט דאס געשפרעך דערפיהרט װערען ביז צום סוף.

שטרעזעמאן האט אויך ערקלערט אויף א פרעסע-קאנפערענץ, אז ס׳איז נאהענט די צײט װען צװישען דײטשלאנד און פראנקרײך װעט הערשען א פולשטענדיגער הסכם.

גענף, 18 (א. ט. ע.) די פלענאר-זיצונג פון דער פעלקער-ליגע איז אפגעלעגט געװארען ביז מאנטאג, די סעסיע װעט זיך ענדיגען סוף װאך.

גענף, 18 (א.ט.ע.) די דאנציגער פראגען שטעהען אויף דער טאג-אר-דנונג פון דער מאנטאג׳דיגער זיצונג פון דער פעלקער-ליגע. דער דאנציגער פרעזידענט סאם האט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט שטרעזעמאנען װע-גען די דאנציגער חובות בנוגע דײטשע פירמען, שטרעזעמאן, האט צוגעזאגט צו מאכען פערשידענע הנחות.

פאריז, 18 (א. ט. ע.) בריאן איז 9 א זײגער מיט 25 מינוט אין דער פריה אנגעקומען קײן פאריז. בריאן האט ערקלערט די פרעסע-פארשטעהער, אז ער קען גארנישט זאגען װעגען זײן געשפרעך מיט שטרעזעמאנען, ביז ער װעט נישט אפגעבען קײן בעריכט דעם מיניסטארען-ראט

גענף, 18 (א. ט. ע.) די װײטער-דיגע אונטערהאנדלונגען צװישען בריאנען און שטרעזעמאנען װעלען פארקומען ערשט אין אקטאבער, ס׳איז מעג-ליך, אז לושער װעט צו דעם צװעק קומען קײן בערלין.

גענף, 18 (פאט) מאנטאג װעט פארקומען די לעצטע זיצונג פון דער איצטיגער סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראט.

בערלין, 18 (ספ. טעל.) צו די גרויסע דײטשע מאנעװרעס פון דײטשען מיליטער, װעלכע הויבען זיך די טעג אן װעלען אײנגעלאדען װערען די מי-ליטער-אטאשעס פון סקאנדינאװיען, האלאנד, טערקײ, בולגאריען און עט-ליכע מלוכות פון דרום-אמעריקא.

אין די דאזיגע מאנעװרעס װעט אויך אנטײלנעהמען דער מארשאלעק הינ-דענבורג.

גענף, 18 (ספ טעל.) דער פוילי-שער אויסערן-מיניסטער האט זיך הײנט בעגעגענט אויף א לענגערער קאנפע-רענץ מיט׳ן דײטשען אויסערן-מיניסטער שטרעזעמאן. בײדע מיניסטארען האבען געגעסען צוזאמען פריהשטיק. דאס איז די ערשטע קאנפערענץ צװישען פוילי-שען און דײטשען מיניסטער, װאס איז אפגעהאלטען געװארען אין גענף.

נײער שפאניש-איטאליענישער אבמאך.

מאדריט, 18 (פאט). די טעג איז צװישען דער שפאנישער און איטאליענישער רעגירונג געשלאסען געװארען א נײער אבמאך װעגען טראגען אויפ׳ן מיטלענדישען ים.

אין דעם דאזיגען טראקטאט האבען די איטאליענער פערפליכטעט אונטערצושטיצען די שפאנישע פרעטענזיעס אין טאנזשיר, פאר דעם װילען זײ בעקומען גרויסע קאנצעסיעס אויפ׳ן מיטלענדישען ים.

פאליצײ נישט דערלאזט צו יום-כפור׳דיגע מיטינגען.

װארשא, 18 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) צו כל-נדרי האבען די לינקע פועלי-ציון אין זײער לאקאל אויף קארמעליצקא 23 געזאלט אײנארדנען א פארלעזונג. אין אװענד איז אבער אנגעקומען אן׳אויטא מיט אגענטען און פאליצײ, װעלכע האבען נישט דערלאזט צו דער פארלעזונג און פערהאלטען 24 פערזאן, פון װעלכע 8 (6 פרײלײנס און 2 יונגע-לײט) זענען אפגעשיקט געװארען אין דער פאלישער פאליצײ.

אויפ׳ן מיטינג, גואט די פרײדענקער האבען גערופען אויף יום-כפור אינדער פריה אין צירק איז געקומען אן׳עולם פון 5 טויזענד יודישע ארבײטער. די פאליצײ האט נישט דערלאזט צום מיטינג און דעם עולם פונאנדערגעטריבען.

די בונדישע קאנטראטיװ-געװעלבער זענען הײ-יאהר געװען געשלאסען און אזױ-ארום זענען אויסגעמיטען-געװארען די טראדיציאנעלע יום-כפור-בעשלעגען.

20

זײטען

װעט האלטען דער

ערב-סוכות נומער

- פון -

„נײעם פאלקסבלאט"

דער נומער װעט ברענגען א שפע פון אינטערעסאנטען

פובליציסטישע, ליטערארישע, פעליעטאניסטישע, הומאריסטישע און אינפארמאטיװע מאטעריאל.

בעשטעלט בעצײטענס אײערע אנאנסען און רעקלאמעס אין גרויסען יום-טוב-נומער פון „נײעם פאלקספלאט", װעלכער װעט ערשײנען אין בעדײטענד פערגרעסערטער אויפלאגע.

דער ענגלישער שטרייק

וועט זיך אזוי גיך נישט ענדיגען.

לאָנדאָן, 18 (א. ט. ע.) דער גענעראַל-סעקרעטאַר פון די בערג-אַר-בייטער קוק האָט געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער ערקלעהרט, אַז דער קויהלען-שטרייק וועט זיך אַזוי גיך נישט ענדיגען. אויב די גרובען-בעזיצער וועלען נישט רעדוצירען זייערע פאָדערונגען און וועלען ווייטער פערלאַנגען צו שליסען בעזונדערע אָפּמאַכען און נישט קיין אַלגעמיינע, וועט די ליקווידאַציע פון שטרייק אָפּגעלעגט ווערען אויף אַ לענגערע צייט. די אַרבייטען פערלאַנגען דורכאויס צו שליסען אַן'אָפּמאַך, וועלכער זאָל אַרומנעהמען גאַנץ ענגלאַנד.

אויך דער פינאַנץ-מיניסטער

זאָגט צו אלדאָס גוטס.

וואַרשאַ, 18. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים קאָרעספאָנדענט). ערב יום-כפור איז ביים פינאַנץ-מיניסטער געווען א דעלעגאַציע פון יודישען קאָלאָ, וועל-כע איז בעשטאַנען פון פרעזעס האַרטגלאַס און דעפ. פאַרבשטיין. די דעלעגאַציע האָט גערעדט מיט'ן מיניסטער וועגען די פּאָסטולאַטען פון דער יודישער בע-פעלקערונג אין פערשידענע שטייער-ענינים. דער פינאַנץ-מיניסטער האָט צוגע-זאָגט צו ערפילען די אַלע בקשות אין הסכם מיט'ן צוזאָג פון פרעמיער באַרטעל.

כ. ד. האלט נישט פון דער איצטיגער רעגירונג.

וואַרשא, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) היינט איז פאָר-געקומען אַ זיצונג פון דער הויפּט-פערוואַלטונג פון כ. ד. די שטעלונג צו דער רעגירונג איז געבליבען די זעלבע וואָס ביז איצט, אָפּאָזיציאָנעלע.

די מאָרגענדיגע סיים-זיצונג.

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונ-זער סיים - קאָרעספאָנדענט). די טאָג-אָרדנונג פון דער מאָנטאָגדיגער סיים-זיצונג וועט זיין זעהר אַ קורץ. עס וועט נאָר בעטראַכט ווערען דער ביודזשעט-פּראָוויזאָריום אויפ'ן פירטען קוואַרטאַל. אַ חוץ דעם וועט נאָך דער סיים-מאַר-שאַלעק האַלטען אַ רעדע וועגען גראַב-סקי'ס אָפּנעמען בריף צום סיים-מאַרשאַ-לעק.

פון דינסטאג, דעם 14-טען ווערשעשען ביז מאנטאג, דעם 20-טען ווערשעשען: ד. י.

מאָטאָ: אויב דו ווילסט, אַז עס זאָל דיך ליבען דיין פרוי, איז ווע לכער עס געהט דיר, שטעל דיך צו צו אַן אַנדערער.

„פירשטליך בלוט"

עראָטישע דראַמאַ אין 10 גרויסע אַקטען. — אין דער הויפּט-ראָלע RUDOLF VALENTINO און די בערימהמטע שעהנהייט Bebe Daniels

די זאַך שפּילט זיך אָפּ אין ווערסאַיל אונטער פּאַריז און אין דער ענגלישער באַד-נאַגצנד באַס.

966

קינא ביים קאאפעראטיוו

פון מלוכה-, קאמונאלע און נע-ועלשאפטליכע בעאמטע

40 שיענקעוויטשא 40

אתרוגים

מבח"ים וגם לולבים והדסים

פון דער ערשטער קוועלע במקה השוה על הורט

ועגצעל איז שוין צו בעקומען ביי

יעקב אהרן יאנאווסקי

נאוואמיעסקא 9 (געוועלב ביים סויער)

וואָלבאָרסקאַ 6 (פראָנט, שניך-געוועלב ביים סויער)

אתרוגים

מובחרים וגם לולבים והדסים

במקח השוה על הורט ועגצעל

איז צו בעקומען ביי

עמנואל קאפעלוש

895 10 נייער-מארק 10

אתרוגים

מיבחרים וגם לולבים והדסים

אויף הורט און ענצעל צו בעקומען ביי

שמואל הירש רימס

וואָלבאָרסקאַ 6, פראָנט 2-טען שטאָק. 922

ארבייטער

ווי אויך האנד-נייערס

צו דאמען-האנטעקציע ווערן געזוכט ביי

פארושענטשעווסקי פיעטרקאווער 17.

Dr. J. HERSZFINKIEL

Zawadzka 15, tel. 11-87.

ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען

איז צוריקגעקעהרט.

Dr. med. J. POLAKOW

ספעציאַליסט פאַר קינדער-קראנקהייטען 168

KONSTANTYNOWSKA 37a Tel. 39 75

נעמט אָן פון 5—6.30 אָוו. אינדערהיים און פון 2—3 אינלעטשניצע אויף ביערס מאַרק פעטריקאָווער 294.

מאסאזש-און היילגימנאסטיק-קאבינעט

פון דר. מעד. ב. שמירגעלד

ריקענביינער-פערקרימונגען, פאראליזען, נערוועז-שמערצען, פעט-זוכט, ארטריטיזם, שטוהל-פערשטאפונג, גינעקאלאגישע מאסאזשען, בעהאנדלונג פון פיזיש שוואכע קינדער (גרופען).

עמפּפאַנג פון 3 ביז 5.

סוכות

אויף אבנעק, ווי אויך צו פער קויפען נישט פון קיין קיסטען-ברעטער נאר פון דיקע מישלער ברעטער שעהן אבגעארבייט בעקומט איהר נאר אין האלץ-און קויהלען סקלאד 1021

פּולנאצנא 17,

ווי אויך ברעטער אויפ'ן שור צו ביליגע פּרייזען.

סוכות

איז צו בעקומען אויף אבנעק און אויך צו פערקויפען אין די קיסטען-פאבריק

וואָלבאָרסקאַ 12 און אויך פאלגאנצא 15

אין די קאנדיטאריי מענדעלזאהן, צו זעהר ביליגע פרייזען קומט איבערציינגט אייך.

אונפא"מ אישער קליינהענדלער-פעראיין פעטריקאווער 6,

היינט, זונטאג, 4 נאכמיטאג קומט פאר אין אייגע-נעם לאקאל פיעטריקאווער 6, א בעריכטס-

פערזאמלונג

פון דער קוהלען-סעקציע, צוליב'ן וויכטיגען טאג-אָרדנונג ווערען געבעטען אַלע מיטגלידער פינקטליך צו קומען 1028 די פערוואלטונג.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייט.

9 קאנסטאנטינאווסקא 9

טעלעפאן 27-81

ספעציעלער קורס פאר שטאמלער.

שפרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5—7. 175

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאכם.

Dr. JAKÓB KON

אָרדינאַטאָר פון שטעטישען שפיטאל. איז צוריקגעקעהרט.

שענקעוויטש 18, טעלעפאן 37-62.

אין די לעטשניצע אויף זאכאדניא 27 (רוג קאָנסטאַנטינער) פון 5 ביז 6 נאכם. 293

ST. FELCZER 625

M. GOMBIŃSKI

33 ZIELONA 33

מאכט איינשפריצונגען צו צוגענגליכע פרייזען.

Dr. med. S. NIEWIAŹSKI

הויט-און וועגערישע קראנקה, מענער-שוואכע

נעהמט אן פון 5 ביז 8 נאכמיטאג

שענקעוויטשא 34.

דאנטיסט און צאהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אָווענד.

פרייזע ביליגע! בעראטונג אהן בעצאהלט

יעדער יוד איז מחויב קויפען אויף יום-טוב

נאר ארץ-ישראל-וויין

TRADE MARK

„כרמל"

צו בעקומען אין פאלגענדע געשעפטען:

1. Piotrkowska	Nr.	20	M. Felix
2. „	„	53	M. Berman i Syn
3. Cegielniana	„	41	M. Lipsker
4. „	„	42	M. Fogelman
5. Północna	„	1	E. Szykier
6. „	„	6	S. Guter
7. „	„	10	H. Liberman
8. Narutowicza	„	9	S. Rozenblum
9. Pl. Wolności	„	7	G. Ankerman
10. Południowa	„	5	M. Alter
11. Nowomiejska	„	19	I. M. Guter
12. Główna	„	63	J. Strausman
13. St. Rynek	„	8	I. G. Lipel
14. Zielony Rynek	„	6	F. Lipel
15. Konstantynowska	„	17	M. Lejzerowicz
16. Brzezińska	„	9	Ch. M. Bystrowski
17. Drewnowska	„	2	J. Strau.

610

אויסערגעוועהנליכער צופאל!!!

דאס גרויסע געווינס פון די 13. מלוכה לאָטעריע — 5. קלאס אויף די סומע פון

350,000 זל.

איז ארויס אין די גליקליכע קאלעקטור פון

ש. ב. ראזענשטראך, צעגעלניאנא 55

די קינפטיגע 14-טע מלוכה-לאָטעריע איז נאך מעהר פערגרעסערט געוואָרען — ביז א האלבען מיליאָן זלאָטעס. — איילט צו קויפען די קליינע צאהל איבער-געבליבענע לאָזען!

דער פּרייז פון 1/4—10 זלאָטעס; 1/2—20 זלאָטעס; 1/1—40 זלאָטעס. 1008

אין מיין לאנגיעהריגען-געשעפט

איז אויף די קומענדע ימים-טובים צו בעקומען פערשיעדענע חינעס און געטרענקען. די בעסטע קוואליטעטען צו רעדוצירטע פרייזען.

קומט און איבערציינגט אייך! מיין אדרעס איז:

M. ALTER, Poludniowa 5, tel. 18-79.

Dr. med. Braun

23 פאלודניאווא 23

— — טעלעפאן 26 40. — —

צוריקגעקעהרט.

ספעציאל-ארבעט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע.

בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (הער אויספאל)

נעהמט אן פון 9—12 און פון 5—8 אָווענד.

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32

[illegible]

680

שוין צייט

עס זאל זיין נוט.

ערב יום־כפור האבען מיר געהאט די געלעגענהייט צו ברענגען די גוטע בשורה, אז דער פרעמיער בארטעל האט דערקלערט פאר א יודישער דעפוטאציע אין די פערזאנען פון די דעפוטאטען הארטגלאס, פארבשטיין און קירשבוים, אז די יודישע פאסטולאטען וועלען ערלעדיגט ווערען אין זין פון די וואונשען פון דער יודישער בעפעלקערונג, און אין הסכם מיט די הבטחות, וואס ער האט געגעבען אין זיין עקספאזע.

אט די דאזיגע ערקלערונג איז, פערשטעהט זיך, זעהר וויכטיג דערמיט, וואס געוועהנליך, איז מען געוואוינט צו פערגעסען אין גוטע הבטחות, וואס מען גיט יודען. (זעהר זעלטען איז מען אונז מהנה מיט צוזאגען אפילו, כדי מיר זאלען, חלילה, נישט קאליע ווערען פאר צו־פיל וואוילטאג!..

און — אט האט מען דאך פערגעסען אין די אלע ישועות ונחמות, וואס די „אונגאדע" האט אונז אנגעבאטען נאך איידער די פריהערדיגע רעגירונג האט זי געהאט בדעה שריפטליך צו סאנקציאנירען. מען האט אזוי ווייט פערגעסען, אז ווען די רעכטע פרעסע־ארגאנען זענען צוגעשטאנען, מ'זאל זיי א תשובה־געבען, וואס פאר א „שאכער־מאכער" מען האט עס געמאכט מיט יודען, האט מען אפילו אין די רעגירונגס־אינסטאנצען פערגעסען צו ענטפערען, אז ד"ר רייך האט פאר זיך לזכרון אונטערגעשריבען א פאפירעל...

איצט אבער, ווייזט אויס לעבען מיר איבער אנ'איבערקעהרעניש פון פאליטישע סיסטעמען לגבי אונז, און פאר אונז בעדייט דער נייער קורס, בלויז „מאראלישע געזאנענקייט" און פארווע פאסיווקייט.

— „אפשר וועט דער נייער אופן זיין בעסער?"

פאר אונז איז עס גאר קיין ספק נישט, אז די דאזיגע דרייסטקייט צו קוקען דער נויטווענדיגקייט גלייך אין די אויגען איז א טובה נישט נאר פאר דער יודישער בעפעלקערונג נאר פאר'ן גאנצען לאנד, פאר גאנץ פוילען, חאטש עס איז שוין לאנג צייט, אז איהרע 7 — ריכטיגער: 107 מאגערע יאהר זאלען זיך ענדיגען!

לאמיר האפען און קומען צו טאטען —

עס איז שוין נאכ'ן יום הדין, און נאך... די פעריען!

מ־ן.

צי קאן מען פון די מאראנען מאכען געטרייע יודען?

אנ'ארטיקעל פון בן־עמי און אנ'ענטפער פון א מאראן.

(קארעספאנדענץ פון פאריז צום „נייעם פאלקסבלאט").

אין דער צייטונג „אוניווערס איזראעליט" איז נישט לאנג ערשינען אנ'ארטיקעל פון בן־עמי וועגען די מאראנען אין פארטוגאל. דער מחבר פון ארטיקעל שרייבט צווישען אנדערן:

„מען דארף געדענקען, אז מיר האבען דא צו טון אייגענטליך נישט מיט מאראנען, נאר מיט זייערע אור־אייניקלעך. עס שיינט, אז די היינטיגע מאראנען האבען זעהר א שוואכען בעגריף וועגען דעם, וואס זיי זענען אייגענטליך, זייענדיג נישט געבילדעט קענען זיי נישט זייערע פארטוגעזישע תפלות און בלויז איינצעלנע אלטע פרויען געדענקען נאר אויסוועדיג די דאזיגע. עס שטעלט זיך דעריבער א פראגע, צי קאן מען נאך אפראטעווען די דאזיגע קינדער פון די אלטע מאראנען?

לויט אונזער מיינונג, שרייבט ווייטער בן־עמי, אויב מען וויל די אייניקלעך פון די פארטוגאלישע מאראנען צוריקקעהרען צום יודענטום. מוז מען זיי איבערפלאנצען, ד. ה. איבערטראגען אין אנדערע בעדינגונגען, ענדערן זייערע סביבה. דאס זעלבע איז אויך געוועזען פערצייטענס מיט די מאראנען: נאר די יעניגע זענען געבליבען ביים יודענטום, וועלכע האבען נישט איבערגעריסען די בעציהונגען מיט יודען און זענען ענטלאפען ביי א פאסיגער געלעגענהייט קיין אויסלאנד און צוגעשטאנען צו די ספרדישע קהלות. די יעניגע אבער וואס זענען פערבליבען אין לאנד—און אזעלכע איז געוועזען א סך—האבען זיך אסימילירט מיט דער ארומיגער בעפעלקערונג און זענען פערשוואונדען געווארען. די איבריגע טויזענד מאראנען, וואס מען האט איצט ענטדעקט אין פארטוגאל, האבען זיך דערהאלטען אויסגאהמווייז. דאס איז געשעהען א דאנק דעם, וואס זיי האבען זיך געפונען אין ווייטערע אבגעלעגענע געגענדען, וואו זיי האבען געבילדעט איינציגע קאמפאקטע שטאנד־האפטיגע גרופען, אבער אויך די דאזיגע גרופע זענען שטארק פערמינדערט געווארען אין לעצטען יאהר־הונדערט און אויב עס וועט נישט פארקומען א גרעסערע ענדערונג אין זייער לעבענס־ארט. וועלען זיי זיך אויך אסימילירען און פערשווינדען.

עס איז פערהאן נאך א מעגליכקייט: אריבערברענגען די מאראנען אין פראנקרייך. אין דרום־פראנקרייך ווערען בעשעפטיגט זייט עטליכע יאהר שפאנישע און פארטוגעזישע ארבייטער און זיי פיהלען זיך דארט נישט־קשה. עס איז פערהאן דערביי נאך א מעלה, וואס דער קלימאט און די שפראך אין דרום־פראנקרייך זענען זעהר ענליך צום קלימאט און צו דער שפראך פון פארטוגאליען. צי עס איז אבער נישט אנ'אילוזיע צו גלויבען דאס די יודען פון באררא און באיאן, וואס שטאמען אליין פון מאראנען, וועלען זיך אינטערעסירען מיט זייערע צוריקגעפינענע ברידער? זייערע זיידעס האבען אין 17־טען יאהרהונדערט פראבירט אריינלאזען אין גאוויען פארטוגעזישע יודען. וואהרשיינליך מאראנען. וועלכע זיי האבען געוואלט ראטעווען פון די הענד פון דער אינקוויזיציע. דאן האט דער פראיעקט אנגעטראטען אויף א ווידערשטאנד מצד דעם באררא'ער בישאף. די צייטען האבען זיך געענדערט — ענדיגט בן־עמי — אבער צי האבען זיך אמאל נישט געענדערט אויך די יודען?

אלס ענטפער אויפ'ן ארטיקעל פון בן־עמי האט די רעדאקציע פון „ל'אוניווערזיטעט איזראעליט" דערהאלטען א בריף פון א געוועזענעם מאראן. קאפיטאן דע ביוראס באסטא, וועלכער שרייבט:

„ה' בן־עמי איז נישט אינגאנצען גערעכט, ווען ער שרייבט וועגען די מאראנען און זייערע האנדלונגען. דער שרייבער פון די דאזיגע שורות שטאמט אליין פון די מאראנען, איז קאפיטאן פון דער פארטוגעזישער ארמעע און האט אנטייל גענומען אין דער וועלט־מלחמה אויפ'ן פראנצויזיש־בעלגישען פראנט. איך בין אפיציעל איבערגעגאנגען צום יודענטום אין יאהר 1920 און איצט בין איך פארזיצענדער פון דער קליינער יודישער קהלה אין פארטא. איך שטאם פון א קליין שטעטעל צפון־פארטוגאל. צו 5 יאהר האט מיר מיין זיידע אויסגעלערנט לייענען תנ"ך, הויפטזעכליך תהלים. דער זיידע האט מיך בעקענט מיט דער געשיכטע פון די יודען לויט דעם תנ"ך און האט ערקלערט, אז מיר שטאמען פון יודען. אין אונזער שטעטעל האט מען איינגעפיהרט א ציוויל־רעגיסטער. איך בין געווען געטויפט אלס א קאטאליק. מיין טאטער האט זיך בכלל נישט אינטערעסירט מיט קיין שום רעליגיע. איינמאל נאכ'ן טויט פון מיין זיידע האב איך צופעליג געלעזען אין א זשורנאל וועגען דעם חנוכת־הבית פון דער ליסאבאנער־סינאגאגע (1905) און דאן, זייענדיג נאך א שילער האב איך בעשלאסען ביי דער ערשטער מעגל בקיים צו בעזוכען די סינאגאגע.

אין יאהר 1908, אלס סטודענט פון ליסאבאנער אוניווערסיטעט, האב איך אפגעזוכט די ליסאבאנער סינאגאגע און איך בין בייגעווען דעם שבת'דיגען דאווענען, נאכ'ן דאווענען האב איך געפרעגט ביי איניגע יודען וועגען ספרים איבער יודישע רעליגיע און דינים, אבער זיי האבען מיר קאלט אפגעענטפערט. זיי האבען מיך אנגענומען פאר א קאטוילישען יונגערמאן, וואס טראכט וועגען מגייר זיין. איניגע האבען מיר געזאגט, אז מען דארף נישט האבען קיין גרים, ווייל די רעגירונג וועט קוקען קרום דערויף. שפעטער, ווען עס איז אונטערגעקומען נאך איינער און מיך געפרעגט, פון וואס פאר א גלויבען איך בין, האב איך אפגעענטפערט מיט פערדרוס: איך בין א מוסולמענער. דאס האט דערהערט א יונגעל, וואס האט עס דערצעהלט דעם רב לוי־בן־שמעון פון יפו, וועלכער איז גראד געווען אין סינאגאגע. דער רב האט זיך מיט מיר פעראינטערעסירט און נאך א קורצען געשפרעך מיך פערבעטען צו זיך אויף „קידוש". ביי דעם דאזיגען רב לוי־בן־שמעון האב איך זיך בעקענט מיט פערשידענע יודישע מנהגים און דינים. דאך האב איך נישט געקענט ווערען א יוד אין ליסאבאן, ווייל די יודישע געמיינדע האט מורא געהאט, טאמער וועט די זאך נישט געפעלען ווערען דער רעגירונג. ערשט אין יאהר 1920 האב איך אויסגעפיהרט מיין פלאן אבער אין מאראקא, נישט אין ליסאבאן. ה' בן־עמי וועט אלזא פערשטעהן, פארוואס פיל מאראנען, וואס זענען געקומען אין דער ליסאבאנער סינאגאגע, זענען אוועק מיט בארנישט. עס פעהלט דארט די פעראינטערעסירונג און אויפמונטערונגס־ווערטער".

(י. ט. א.)

דער „נייער קורס" אין בולגאריען

האט געברענגט צום אויפפלאקערן פון אנטיסעמיטיזם.

דער בעקאנטער יודישער כלל־טוער אין בולגאריען דר. אלפאסאו, וועלכער מאכט איצט א נסיעה איבער מערב־איירופא, האט אין א געשפרעך מיט פרעסע־פארשטעהער געשילדערט די לאגע פון די יודען אין בולגאריען אויף פאלגענדיגען אופן:

די לאגע פון די בולגארישע יודען, וואס שמאכטען שוין זינט צוויי יאהר אונטער דעם בלוטיגען טערארר פון די ווייסע מערדער־באנדעס, וועלכע געניטען דעם בעזונדערן „העכסטען שוץ" פון דער רעגירונג צאנקאוו — ליאפטשעוו ווערט וואס אמאל פערצווייפעלטער. די בולגארישע יודען זענען א גאר קליינע מינאריטעט, אן א שום לעגאלער רעפרע־זענטאנץ, אן וועלכען עס איז איינפלוס אויף דער עפענטליכער מיינונג, האבען אייגענטליך נישט קיין שום מעגליכקייט זיך צו ווערען קענען די גרויזאמקייטען וואס ווערען בעגאנגען קעגען זיי.

דער בלוטיגער אנטיסעמיטיזם, וואס האט זיך די לעצטע צייט צעהוליעט אין בולגאריען און וואס פאדערט יעדעס מאל נייע יודישע קרבנות, איז אנגעפאלען אויף די דארטיגע יודען גאר פלוצים און אומערווארט. אין בולגאריען האט מען קיינמאל נישט געוואוסט סאקע פאקטיש פון קיין חילוק צווישען יודען און נישט־יודען. די יודען האבען שטענדיג געלעבט אין אמת'ער פריינדשאפטליכער שכנות מיט די פויערים, ארבייטער, בעל־מלאכות און אזוי ווייטער, גצהאנדעלט אינאיינעם, געהארעוועט אינאיינעם שווער און ביטער אויף דעם שטיקעל ברויט און געלעבט בשלום.

ערשט זינט דעם דורכפאל פון סטאם־בולינסקים פיבערהאפטער פויערים־רעגירונג, זינט דעם פוטש פון דער אפיצירען־ליגע אין יאהר 1925, וועלכע האט איבערגעגעבען די דיקטאטארישע מאכט איבער דער מלוכה אין די הענט פון צאנקאוו און זיינע מיניסטארען — דעמאלט ערשט איז געבוירען געווארען אין בולגאריען דער פאליטישער און עקאנאמישער אנטיסעמיטיזם.

אבער שוין אין דער דאזיגער קורצער צייט האט דער בולגארישער פאשיזם, וועלכער ווערט שטארק פראטעזשירט פון דער רעגירונג, בעוויזען צו ענטוויקלען א „ברייטע טעטיגקייט".

אונטער דער אנפירונג פון גענעראל שקאנאוו, מארשירען היינט ארום אין אלע שטעט און דערפער פון בולגאריען קליינע גרופען בעוואפענטע אפיצירען — צו 40 ביז 50 מאן — וועלכע געהערען אלע צו דער פאשיסטישער לאנדעס ארגאניזאציע „ראדנא זשאטיטא", און וועלכע האבען אלע די אויפגאבע צו „פערטיידיגען דאס פאטערלאנד" — ד.ה. אויסצופלינדערן און צו דער'הרג'ענען אומשולדיגע יודען.

דר. אלפאסאו דערצעהלט ווייטער וועגען דעם טראגישען טויט פונ'ם יודישען סוחר נבכעלעס, וועלכער איז דערשאסען געווארען אין זיין אייגען הויז, פאר די אויגען פון זיין שוואנגערער פרוי...

נבכעלעס וועלכער האט יאהרען־לאנג געפיהרט א גרויסען טאבאק האנדעל אין בולגאריען, און איז געווען א מקורב ביי סטאמבולינסקיס ליבעראלער פויערים־רעגירונג איז אין א שיינעם טאג פלוצים און אן א שום אנקלאגע־אקט ארעסטירט געווארען.

אין ארעסט האט מען איהם אנגעטון ענוים קשים, ער זאל זיך „מודה" זיין, אז ער שטעהט אין פערבינדונג מיט די באלשעוויקעס און אז ער האט צוגע־גרייט א קאמוניסטישען פוטש. נאך א פאר וואכען האט מען איהם צוזויפגע־פיהרט מיט זיין פרוי און איהם ערשט ביי זיך אינדערהיים דערשאסען.

דער פוילישער אמבאסאדאר אין סאפיא האט בשעת'ן ארעסט פון נבכעלעסען אינטערוועניירט ביי דער בולגארישער רעגירונג, אבער די דאזיגע אינטערווענץ, מיינט דר. אלפאסאו, איז נישט געווען גענוג ענערגיש און די בולגארישע רעגירונג האט זיך, ווייזט אויס, געטרייסט, אז פוילען וועט איהר צוליב איין איינציגען דער'הרג'עטען יודען, נישט דערקלערען קיין מלחמה.

נישט מילדער איז אויך געווען דער טראגישער סוף פון דעם יודישען דאקטאר לעווי, וועלכער איז ארעסטירט געווארען פון די „פאטערלאנד־פערטיידיגער" מיט דער זעלבער בעשולדיגונג און וועלכער איז נאך אין דער זעלבער נאכט דערשאסען געווארען דורך אנ'„אונבעקאנטער האנד" דורך דעם קליינעם פערקראמטעוועטען פענסטערל פון זיין תפיסה...

עס בעהט נישט פערביי קיין טאג, מען זאל נישט הערען פון פערשידענע סטאקעס און ברוטאלע איבערפאלען אויף אומשולדיגע יודען. אין די באהנען און אין טראמוואיען ווערען יודען מערדעריך געשלאגען און ארויסגעווארפען דורך די פענסטער.

די יודישע קהלה פון סטוועליעווא האט לעצטענס געוואלט מאכען א הזכרה נאך די יודישע סאלדאטען, וואס זענען געפאלען אין דער מלחמה. די ווייסע טעראריסטען אבער האבען געמאכט אנ'איבערפאל אויף דער יודישער קהלה, צוטריבען מיט נאגייקעס די יודען, וואס האבען זיך פערזאמעלט אויפ'ן בית־עלמין—און צום סוף האבען זיי נאך ביים אלטען ווירדיגען שפאניאלישען רב אויס געריסען די גרויע בארד...

אויף די הויפט־גאסען פון סאפיא און אנדערע בולגארישע שטעט, זענען צוקלעפט פלאקאטען, וואס ערקלערען, אז יודען טארען זיך אין די דאזיגע גאסען נישט בעוויזען, נאר מוזען געהן איבער די קליינע שמוציגע הינטערגעסלעך. מעגליך קאן מען זעהן ווי א מחנה ליארעמדיגע גאסען־יונגלעך, אנגעפיהרט פון א „קאמענדאנט", שלעפען יודישע פערבייגעהער, וואס בעוויזען זיך אויף די „יודען־ריינע" בולווארען, שלאגען זיי מכות רצח און לאזען זיי ערשט אפ אין דעם נייעם „גטא", וואס די פאשיסטען האבען בעשטימט פאר די בולגארישע יודען...

אבער אין דער סאמע לעצטער צייט האבען די ווייסע טעראריסטען אין בולגאריען, פערברייטערט שטארק זייער ארבייטס־געביט און זיך גענומען צו פערווירקליכען דעם עקאנאמישען אנטי־סעמיטיזם, זיי בעגנוגענען זיך היינט נישט מעהר מיט שלאגען און הרג'ענען אומשולדיגע יודען, נאר זיי האבען אנגעהויבען ארגאניזירען אין גאנצען לאנד א עקאנאמישען באיקאט אויף יודען...

די זעלבע בעוואפענטע אפיצירען, וואס מאכען די אנפאלען אויף יודען, שפאצירען איצט אין פולער בעוואפנונג פאר די יודישע געשעפטען און שלעפען ארויס פון דארט מיט געוואלד יעדען קריסטליכען קונה.

די בולגארישע פאשיסטען „ארבייטען" זייער סיסטעמאטיש ביי דער ארגאניזירונג פון א פאליטישען סאציאלען און ווירטשאפטליכען פאגראם אויף די יודען אין בולגאריען.

לכבוד יום־טוב!

צו די בעפארשטעהענדע ימים־טובים עמפפעהל איך מיינע געעהרטע קונדשאפט א גרויסען אויסוואהל פון: פודער, טואלעט־זייפען, קעלנישע און בלומען־וואסערן פערפומען, ווי אויך אלע ארט קאסמעטיש. ארטיקלען צו קאנקורענץ־פרייזען!

רעיעל! ביליגער ווי איבעראל!

מיט אכטונג
י. דרוכער, זאוואדזקא 11.

נישט פערגעסט מאאק פערניכטעט אלערליי ווערים

PA MIĘ TAJ MAOK TĘPI WSZELKIE ROBACTWO

פאר מענשען און הויזטירע אישעדליך.

נייער פאָלהספּלאַט
.19 סעפּטעמבער 1926

דאס לאדזער לעבען

נייער פאָלקספּלאַט
.19 סעפּטעמבער 1926

19
זונטאָג
י״א
תשרי תרפ״ז

סעפּטעמבער
זון-אויפגאַנג 4.41
זון-אונטערגאַנג 6,32
לענג פון טאָג. 14

נעכטיגער יום-כפור-טאָג אין לאָדז.

(–) דער הייאָהריגער יום-כיפור-טאָג האָט זיך אין לאָדז, ווי אַלע יאָהר, גאַנץ גוט אָנגעזעהן.

מחמת דער טאָג איז נישט געווען קיין הייסער, איז דער טענית פאַר די פאַסטענדיגע און מתפללים געווען אַ סך לייכטער.

אין די שטענדיגע בתי-תפילות, ווי: שוהלען, שטיבלעך און בתי-מדרשים זע-נען געווען אַ סך מתפללים און אומעטום איז געווען פיל געפּאַקט.

דאַגעגען האָט מען אין די מנינים אין זאַלען, וואו עס זענען געווען צו פערדינגען „שטעט", אויף ראש-השנה פערקויפט וועניגער פּלעצער. ערשט אויף יום-כיפור האָט מען אַ ביסעל צו-פערקויפט.

אין דער „פילהאַרמאָניע" האָט גע-דאַווענט מיט גרויס ערפאָלג דער בע-ריהמטער קאַנטאָר ה׳ זאַלודקאָווסקי, וועלכער האָט געהאַט אַ גוט-איינשטו-דירט כאָר אינטער דער לייטונג פונ׳ם דיריגענט ה׳ רובין.

אין דער סינאַגאָגע אויף אַלעיע קאָשטשושקי האָט געדאַווענט דער בע-ליבטער קאַנטאָר ה׳ אַלטערמאַן צוזאַ-מען מיט דעם גרויסען כאָר אונטער דער לייטונג פון דיריגענט און קאָמ-פּאָזיטאָר ה׳ דאַרגוזשאַנסקי.

אין דער, אַלטשטעטישער שוהל האָט, געדאַווענט דער חזן ה׳ יאָסעלעוויטש.

דער חזן ה׳ מיטלבערג האָט מיט ערפאָלג גצדאַווענט מיט זיין כאָר אין לאָקאַל פון שניירער-מייסטער-פעראיין.

אין איינינע ערטער זענען פאָרגע-קומען קליינע „צוזאַמענשטויסען" צווי-שען דער פרייער יוגענד און פרומע.

די יודישע זעלנער אום יום-כפור.

השתדלות פון דעפ. מינצבערג.

דער אופן, ווי אַזוי מאַנכע אַמטען האָבען זיך בעצויגען צו די יודישע זעלנער דעם נעכטיגען יום-כפור, איז זעהר כאַראַקטעריסטיש.

לויט דער השתדלות פון דעפ. מי צ-בערג איז גאָך פאַר ראש-השנה פונאַנ-דערגעשיקט-געוואָרען אַ צירקוליאַר אין אַלע היגע מיליטער-פאָרמאַציעס צו בע-פרייען די יודישע זעלנער ערב יום-כפור, 3 נאָכמיטאָג. אַזאַ פעריזיכערונג האָט געגעבען דעם שטאָדט-קאָמענדאַנט, פּולקאָווניק טשענסקי:

פרייטאָג 4 נאָכמיטאָג זענען צו דעפ. מינצבערג געקומען זעלנער און בע-קלאָגט זיך, אז אין 26 פּולק אין 4-טען און 5-טען באַטאַליאָן האָט מען יודישע סאָלדאַטען בעשטימט אויף וואַכען אין יום כפור.

דעפ. מינצבערג האָט זיך טעלעפאָניש פערבונדען מיט'ן 28-טען פּולק אָבער דער ביוראָ שעף האָט איהם געענטפערט, אז דערמאָנטער צירקוליאַר איז איהם נישט בעקאַנט. אויף דער ענערגישער אָנ-פראַגע פון ה מינצבערג, האָט דער ביוראָ שעף דעם צירקוליאַר דאָך אָפּגע-זוכט און ערקלערט, אז יודען דאַרפען בעפרייט - ווערען, אויב די דינסט בע-דערפענישען ערלויבען דאָס, די אומ-שטענדען האָבען אָבער געפאָדערט צו שיקען יודען אויף וואַכען.

דעפּ. מינצבערג האָט טעלעפאָנירט צום שעף פון פּולק אין צום שטאָדט קאָמענדאַנט, ר'האָט זיי אָבער אינדער-היים נישט געטראָפען. ער האָט זיך דאַן געווענדעט צום שעף פון ד. א. ק. גענעראַל מאַלאַכאָווסקי, וועלכע האָט ערקלערט, אז ער וועט ציהען די קאָנ-סעקווענצען פון אַזאַ מין אויספיהרען די בעפעהלען.

דער גענעראַל האָט אויך פעראָרדענט צו בעפרייען די יודישע זעלנער און ר', וואָס זענען געווען אויף דער וואַך, צו פערבייטען, ווי ווייט מעגליך, מיט אנדערע.

דעפּ. מינצבערג האָט בדעה ווצגען דעם גאַנצען פאַקט אַריינצוטראָגען אַנ'-אָנקלאַגע.

טעקסטיל-אַרבייטער גרייטען זיך צו שטרייקען

אַרבייטער פאָדערן פון דער רעגירונג אַנצונעהמען מיטלען געגען וואוקס פון יקרות.

(אי) אויף דער לעצטער פערזאַמלונג פון די פאַבריקס-דעלעגאַטען און אַרביי-טער, וועלכע זענען אָרגאַניזירט אין קריסטליכען טעקסטיל-פעראיין, איז בע-שלאָסען געוואָרען צו פאָדערן פון דער רעגירונג, אַז ס'זאָלען אָנגענומען ווע-רען מיטלען געגען דעם וואוקס פון יקרות.

די פערזאַמלונג האָט אויך בעשלאָ-סען, אַז אויב די אינדוסטריעלער וועלען נישט נאָכגעבען די אַרויסגעשטעלטע לוין-פאָדערונגען, זאָל מען צוטרעטען צו אַ שטרייק, וועלכער זאָל דויע'ן אַזוי-לאַנג ביז די פאָדערונגען וועלען געוואוי-נען ווערען.

*

די פּוילישע האַנדעלס-אַנגעשטעלטע האָבען בעשלאָסען זיך צו ווענדען צו די אַרבייטער-פעראיינען, אַז זיי, די האַנדעלס-אַנגעשטעלטע, ווילען געמיינ-זאַם פיהרען די אַקציע פאַר די לוין-הוספות.

***

דעם 20. ה. ח. איז דער לעצטער טערמין, אין וועלכען די טעקסטיל-פאַב-ריקאַנטען דאַרפען געבען אַנ'ענטגילטי-גען ענטפער, אויף די אַרויסגעשטעלטע אַרבייטער-פאָדערונגען.

אין די אַרבייטער-פעראיינען קומען דערויבער פאַר כסדר'דיגע בעראַטונגען און ס'זענען שוין אָנגענומען געוואָרען בעשלוסען, אַז אין פאַל פון אַנ'אָבזאָג, – זאָל אויסברעכען אַנ'אַלגעמיינער פערשאַרפטער שטרייק אין דער טעקס-טיל-אינדוסטריע.

פּראָצעס פון לעווענשטיין און וואָידיסלאַווסקי

אדוו. ד״ר לאַנדוי זאָל אַרויסטרעטען אַלס פערטיידיגער.

דינסטאָג וועט אין קרייז-געריכט זיך אָנהויבען דער פּראָצעס פון וואָידיס-לאַווסקי און לעווינזאָן, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין אונטערצינדען זייער לאַגער אויף פּיעטריקאָווער 31. אַלס בעשולדיגטע ווערען אויך צוגעצויגען: אברהם וואָידיסלאַווסקי, שמואל פּטאַש-ניק און אסתר פּטאַשניק, ס'טרעטען אַרויס העכער 50 עדות, פאָרזיצער פון געריכט וועט זיין דער וויצע-פּרע-זעס פון קרייז-געריכט וויטקאָווסקי, אַלס בעשולדיגער טרעט אַרויס פּראָקוראָר קריקאָווסקי, אַלס פערטיידיגער – אַר-וואָקאַט פּיאָטר קאָהן, קאַבילינסקי און אַדוו. עטינגאָן פון וואַרשאָ.

ווי מען גיט איבער זאָל אויך, אַלס פערטיידיגער אַרויסטרעטען שטייגער'ס פערטיידיגער אדוו. לאַנדוי. דער פּראָ-צעס וועט דויערן 3 טאָג.

רויב-אָנפאַל אויף יודישע סוחרים.

פרייטאָג פאַרנאַכט איז אַ גרופּע באַנ-דיטען, צווישען וועלכע צוויי זענען געווען אָנגעטון אין מיליטערישע מלבושים, בעפאַלען אַ פוהר הינטער ווידזעוו. אין דער פוהר זענען געזעסען די סוחרים דוד לייבאָוויטש און שבת מיכלעוויטש מיט פרוי און טאָכטער. ביי לייבאָוויטשען האָט מען צוגענומען דעם פּאַס און 115 זל. און ביי מיכלעוויטשען דעם פּאַס מיט 21 זל. ביי דער פרוי האָט מען צוגענומען 2 פינגערלעך און פערשידענע ווערט זאַכען. זיי האָבען אויך נישט אַדורכגעלאָזט דעם פוהרמאַן ביי וועלכען מ'האָט צוגענומען דעם פעלץ און 1 גראָשען מזומן. נאָכ'ן אויס-פיהרען דעם אָנפאַל האָבען זיי אַלעמען צוגעבינדען צו בוימער פערשטעקט זיי די מיילער און אויף דער דראָשקע אַנטלאָפען אין דער ריכטונג פון לאָדז.

אַרום 11 ביינאַכט איז צופעליג פער-ביי געפאָהרען אַנ'אָפיציר, וועלכער האָט בעמערקט די קרבנות פון באַנדיטען אָנפאַל און זיי בעפרייט.

דער אויספאָרשונגס-אַמט האָט באַלד אַרויסגעשיקט אַגענטען זיי האָבען אָבער קיינעם נישט געכאַפּט, ביינאַכט האָט אַ פּאָליציאַנט בעמערקט אַ לעדיגע פור מאַנקע. ער האָט זי פערהאַלטען און ווען ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַז ס'איז די ציגערויבטע פורמאַנקע האָט מען געמאַכט אַנ'אָבלאַווע אין באַלוט און מ'האָט אַרעסטירט אין אַ קנייפּע 3 פּערזאָן צווישען זיי אַ קאַפּראַל און אַ פּלוטאָנאָווי, אַלס פערדעכטיגע אינ'ם אויספיהרען דעם רויב-אָנפאַל.

ס'איז דאָ אַ פערדאַכט, אַז זיי האָבען עס מיט אַ פּאָר טעג פריהער אויסגע-פיהרט דעם רויב-אָנפאַל אין נאָוואָ-סאָלנאָ.

פערצאָלונגען, פערזיכערונגען, מאַגאַזינירען

רעגיסטראַציע

פון יאָהרגאַנג 1908.

(מ) מאָרגען, מאָנטאָג, וועט אין רע-גיסטראַציע - לאָקאַל אויף טראַוגוטאַ 10. פון 8 פריה ביז 3 נאָכמיטאָג פאָרקומען די רעגיסטראַציע פון מענער, וועלכע זענען געבוירען אין יאָהר 1908.

ס'וועלען רעגיסטרירט ווערען די ליטערעס F ביז'ן סוף G ביז Ge.

רעגיסטראַציע

פון 48-יעהריגע.

די מיליטערישע מאַכט איז צוגע-טראָטען פעסטצושטעלען דאָס פער-העלטניש צום מיליטער פון אַלע מאַנס-פערשוינען, וואָס זענען געבוירען זייט 1883 י. די רעגיסטראַציע וועט אַדורכ-פיהרען דער מאַגיסטראַט.

1903

ווערט בעפרייט פון מיליטער.

ס'האָט זיך שוין אָנגעהויבען דאָס בעפרייען פון מיליטער - דינסט די זעל-נער פון יאָהרגאַנג 1903.

אין גיכען וועלען אויך בעפרייט ווערען די זעלנער פון זעלבען יאָהר-גאַנג, וועלכע דינען אין די אָפּטיילונ-גען פון קאַוואַלעריע און אַרטילעריע.

נייע שול-בנינים.

(וו) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער בוי - אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט איז בעשלאָסען געוואָרען אָנצוהויבען בויען אַ גאַנצע ריהע נייע געביידעס פאַר שטאָטישע שולען.

שטורמס און דונערן אַרום לאָדז.

(וו) נעהערנעכטען האָט אין לאָדזער קרייז געהערשט אַ געוואַלטיגער שטורם, וועלכער האָט אָנגעמאַכט גרויסע שאָ דענס.

אין אַ מייל דערפער זענען צוליב די דונערן ענטשטאַנען שרפות, בעת וועלכע ס'זענען פערברענט געוואָרען אַ סך שייערן מיט היי און תבואה.

אימפּונג

געגען טיפוס.

(מ) דער לאָדזער סאַניטאַר-אַמט האָט אין משך פון חודש אויגוסט דורכגע-פיהרט אימפּונגען געגען טיפוס ביי 2,251 פּערזאָן פון פערשידענע ראַיאָנען.

עלעקטרי דאַרף ביליגער ווערען.

(אי) לויט דער איניציאַטיוו פון האַנ-דעלס - אַנגעשטעלטען פעראיין (פּיעטר. 108) ווערט געגרינדעט אַ פעראיין פון „קאָנסומענטען פון עלעקטרישען שטראָם"

דער פעראיין וועט דאַרפען ווירקען, אַז דער פּרייז פאַר עלעקטרי זאָל ביליגער ווערען.

לוקסוס-צוג

לאָדז - בערלין ווערט ליק-ווידירט.

אין די נאָהענטסטע טעג ווערט ליק-ווידירט דער לוקסוס-צוג לאָדז-בערלין, צוליב דעם, וואָס מיט דעם דאָזיגען צוג פאָהרען זעהר ווייניג פּאַסאַזשירען.

די, וואָס פאָהרען קיין אויסלאַנד וועלען מוזען זיך בענוצען מיט דעם קאָ-ליציע-צוג, וואָס געהט אָב 11,38 ביי-נאַכט פון קאַלישער וואָקזאַל.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia 16, [illegible] 11-24
אינער[illegible] און קינדער - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3–4.

פאַר דער
פאַמיליע און געסט
אין די שענסטע אויפנאַהמע
אין די ימים-טובים
די פיינסטע, בעסטע און אַראָמאַטישע
טהיי
„E.w.i.g"
דאָס בעצירט דעם טיש, מאַכט
אַנגענעהם די אויפנאַהמע
!!!
פאָדערט נור עוויג-טהיי

וואָס איז דאָס פאַרטשריט?
דאָס ווערק פון פאַרטשריט. דאָס זענען
די פעדים פון פילם-מייסטערווערק
„פייערדיג פערזעהעניש"
אין די נאָהענטסטע טעג אין קינא
„CZARY" 1017.

בעקערייען.

קאָנטראָלע איבער'ן סאַניטאַ-רען - צושטאַנד.

היינטיגע וואָך וועט קיין לאָדז קומען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע פון אינערן-מיניסטעריום, וועלכע וועט נאָכקאָנט-ראָלירען דעם היגיענישען צושטאַנד אין די לאָדזער בעקערייען.

ס'ווערען פּראָיעקטירט איינצופיהרען דורך צוואַנג ביימען פאַר טשאַסטעס און זימען פאַר'ן מעהל. נאָכ'ן אַדורכ-פיהרען די קאָנטראָל וועט די קאָמיסיע אָפּהאַלטען אַ בעראַטונג מיט די בעקערס.

אַ פאָהן

פון פּ. פּ. ס. געפונען בעגראָבען אין דער ערד.

נעכטען האָבען די קאַנאַליזאַציע-אַר-בייטער אויף דער דראַמוואַיאָווא-גאַס בעת די אויסגראָבונגען אָנגעשטויסען זיך אויף אַנ'אייזערנער רעהר. ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז אין איהם גע-פינט זיך אַ רויטער פאָהן פון פּ. פּ. ס. פון 1905. די פאָהן איז שטאַרק בע-שעדיגט געוואָרען אין פון אהר זענען געבליבען קוים שטיקלעך, די לייטונג פון די קאַנאַליזאַציע-אַרבייטער האָבען די פאָהן איבערגעגעבען די פאָרשטע-הער פונ'ם קרייז-קאָמיטעט פון פּ.פּ.ס. די ה״ה: ד״ר ווייסבערג און ראַטמאַן ראַפּאַלסקי.

גאַז.

(–) פון דינסטאָג אָן הויבט אָן די היגע גאַזאָווניע אין איהר שטאָדטישען געוועלב צו צימאַנאָנכפירען ווי אַזוי צו געברויכען דעם גאַז.

שטראָפען פאַר נישט ריין האַלטען זיך אויף דער גאַס.

איינינע פּאָליציאַנטען האָבען דער-האַלטען דאָס רעכט צו בעשטראָפען און באַלד איינקאַסירען די שטראָפען פאַר נישט-ריין האַלטען זיך אויף דער גאַס, צוליב דעם, וואָס דער מאַגיסטראַט האָט דערווייל אַרויסגעהאָנגען די מיסט-קאַ-סטען נאָר אויף פרייהייטס - פּלאַץ און קען מען נישט פאָדערן, אַ רויכע-רער זאָל אַפּטראָגען דעם פּאַפּיראָס אַפּ-פאַל אַזש אוימ'ן פרייהייטס-פּלאַץ, איז דערווייל די פעראָרדנונג אָפּגעשטעלט-געוואָרען.

עפּידעמיע

צווישען בהמות.

(פּאַט) דער לאָדזער רעגירונגס-קאָמי-סאַריאַט האָט בעשטעטיגט דעם בעשלוס פון דער וואָיעוואָדזטווע, ווענען זיין פאָרזיכטיג ביים קויפען בהמות, מחמת ביי די בהמות אין לאָדזער ראַיאָן הערשט אַנ'עפּידעמיע.

באוועל פון דער ווידזעווער פאבריק אנגעקומען קיין ארץ ישראל.

פון ירושלים איז מען מודיע, אז דארט איז שוין אנגעקומען די ערשטע פראבעס פון דער ווידזעווער שפינערײַ, וועלכע זענען געווארען געמאכט פון ארץ-ישראל'דיגען באוועל.

ביי יעדער פון די פראבעס הענגט צו א יארליק מיט'ן פוילישען שטעמפעל פון דער ווידזעווער מאנופאקטור פאבריק, און אויף דער צווייטער זייט איז אויסגעדרוקט אויף העברעאיש: „נסיון של צמר-גפן ארצי-ישראלי הגדל במחוז בית-שאן, נעשה ע"י אברהם מנחם ליופר בבית החרושת של ה' אסקאר ובנו מאקס כהן, בלודז". (פראבע פון ארץ-ישראל-באוועל פון בית-שאן געגענד, געמאכט דורך ה' אברהם מגדל-ליופער אין דער פאבריק פון ה' אסקאר און זיין זוהן ה' מאקס קאהן אין לאדז).

מ'סען נישט צופאהרען ביז'ן קאלישער וואקזאל.

מ'פיהרט דורך ראַרט די קאנאליזאציע-ארבייטען.

(-) די לייטונג פון די קאנאליזאציע-ארבייטען טיילט מיט, אז פון פרייטאג אן, פאהרען די טראמוואיען און דראשקעס נישט צו ביז'ן קאלישער וואקזאל. מחמת אין דער נאהנט פון וואקזאל הויבען זיך אן די קאנאליזאציע ארבייטען.

טראמוואיען פאהרען נאר צו ביז'ן דוג-קאראלעווסקא און טאוואראווע און דראשקעס ביז'ן פלאץ. וואס בעפינט זיך אויף מזרח-זייט פון וואקזאל.

סיס געהער קענען ווייטער געהן דורכ'ן טונעל אינטער דער באהן ליניע.

די דאזיגע שטערעניש פון פעריקעהר וועט אזוי אנהאלטען אנ'ערך א חודש צייט.

ס'איז אפילו לייכט צו זאגען: א חודש, מ'ווייסט דאך ווי „שנעל" די קאנאליזאציע-ארבייט געהט צו...

מענער-היט

די נייעסטע פאסאנען און קאלירען, פון פערשידענע קוואליטעטען בעקומט מען נאר ביי

מ. קאפערווניק

8 קאנסטאנטינער 8

אויך נעמט איך אן היטען צו פאסאנירען און פארבען. 199

די דעמאקראטישע שולע פאר קינדער פון יוד. אינטעליגענץ

7-קלאסיגע שולע פון פ. האצענעלזאָ נאחומאב נייע גאס 6 צווישען נאוואמיעסקא און ווסכאדניא.

עס ווערען אנגענומען אין אלע קלאסען אין עלטער פון 7 ביז 14 יאהר שילער און שילערינס. א ספעציעלער פארבערייטונגס-קלאס פאר ענטוויקלטע 6-יעהריגע קינדער. א גרויסער פראגראם פון העברעאיש און רעליגיעזע יודישע לימודים. די למודי קודש ווערען געלערנט אונטער דער הנהלה און השגחה פון בערימטען אלטען למדן ר' בנימין יעקב האצענעלזא.

ביי דער שולע עקזיסטירט פאר קינדערלעך פון 3 ביז 6 יאהר

אפרעבל-שולע / Freblówka

פוילישע און העברעאישע לידער און לייכטע געשפרעכען. גימנאסטיק מיט מוזיק. רויטמישע טענץ. האנד-ארבייט. אנשאונגס-לעהרע פון לעזען, שרייבען פויליש און עברי (ראוונען).

נאכמיטאג-שולע 50% ביליגער.
נאכמיטאג - פרעבלשולע. 979

איינשרייבונגען פון ר"ח אלול טעגליך פון 11 ביז 1 און פון 5 ביז 7 אווענד.

ווי אזוי ווערען געשאפען גרויסע שטעדט?

דעם ענטפער געפינט איהר אין ארצי-פילם „פייערדיגע פערזעהעניש" George O'brien, Madge Bellamy אין די נאהענטסטע טעג אין קינא „CZARY"

שטייער-הנחות

וועט אין היינטיגען יאהר מעהר נישט זיין.

בעת די לאדזער דעלעגאציעס זענען געווען אין ווארשא אויף דער בעראטונג וועגען דעם אינדוסטריע געזעץ האט די לאדזער כוח ים - דעלעגאציע אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן דעפארטאמענט - דירעקטאר פון פינאנץ-מיניסטעריום ה' משכאוויטש.

בעת דער קאנפערענץ זענען בארוהרט געווארען די פראגען, וואס זענען ארויסגערוקט געווארען אין די מעמארנדן פון די סוחרים-ארגאניזאציעס. צוו. אנד. די פראגען וועגען פערקלענערן דעם אומזאץ שטייער.

ה' משכאוויטש האט ערקלערט, אז דערוויל קען קיין רייד נישט זיין וועגען גרעסערע שטייער-הנחות צוליב בודזשעט - שוועריגקייטען. וועגען דעם וועט מען קענען רעדען ערשט אין 1927.

טראמוואי-ארבייטער באקומען נישט קיין הוספות.

(פ) נעכטען האט דער וויצע-וואיעוואדע ה' זאסאליוסקי אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון די טראמוואי-ארבייטער און דירעקציע וועגען די הוספה - פאדערונגען פון די טראמוואי-ארבייטער.

נאך א לענגערער דיסקוסיע, ביי וועלכער די ארבייטער-פארשטעהער האבען זיך בעקלאגט אויף דער שווערער לאגע, האבען די דירעקציע - פארשטעהער ערקלערט, אז זיי זאגען זיך אב אינגאנצען צו געבען וואס-ס'איז הוספה.

א פערבלאנדזשעט קינד.

ביי ה' קאפלעוויטש אויף ווסכאדניע 33, געפינט זיך א פערבלאנדזשעט מיידעלע פון אנ'ערך 3 יאהר.

סימנים: בלאנד, א רויט קליידעלע.

מעלדונג.

אין דער 1-טער יודישע פאלקס-שול א. ג. פון ו. מעדעם קענען נאך אנגענומען ווערען קינדער אין עלטער צווישען 6 און 7 יאהר.

די לייטונג

ל' האלצמאן. 933

גנבים האבען „בעארבייט" דעם ארבייטס-אינספעקטאר.

(פ) עהרענבטען האבען זיך גנבים אריינבעקומען אין דער וואוינונג פון לאדזער ארבייטס-אינספעקטאר ה' וואיטקיעוויטש אויף נארוטאוויטש-גאס 45, אין דער געביידע פון פ. ק. א.

די גנבים האבען שוין אויסגענוצט דעם מאמענט, וואס קיינער איז אין שטוב נישט געווען, און זיי האבען זיך אריינבעקומען דורך דער טיר פון דער קיך און קודם כל צוגענומען פערשידענע קיך-מכשירים און שמוציגע וועש אין דער ווערט פון 500 זלאטעס.

א דאנק דעם, וואס די טיר, וואס פיהרט פון קיך אין די אנדערע שטובען, איז געווען פערמאכט און דער שליסעל האט געשטעקט פון אינווייניג, האבען זיך די גנבים נישט געקענט אריינבעקומען ווייטער און האבען געמוזט אוועק מיט די קלייניגקייטען.

פאליציי זוכט די גנבים.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

גאסטראלן פון די לאדזער ליבלינגס-ארטיסטען פרוי

חנה לערנער, שלמה קוטנער, דוד זיידערמאן, מ. הילסבערג

היינט, זונטאג 9 אווענד, ווערט געשפילט צום 2-טען מאל די קאמישע אפערעטע אין 4 אקטען

די רומענישע חתונה

הויפט-ראלע „מאטקע" שפילט צום ערשטען מאל דער ליבלינגס ארטיסט שלמה קוטנער; ראל „דבורה"-פרוי חנה לערנער; ראל „ישראל"- דוד זיידערמאן.

ס'נעהמט אנטייל דער לאדזער כאר און ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון דוד ביגעלמאן.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

פאטאגראפירען זיך

ביליג און גוט

קען מען נאר ביי די 798

פעראייניגטע פאטאגראפיסטען

(ג. מ. ב. ה.)

נארוטאוויטש (פריהער דזשעלנא) 13 טעל. 25,00.

קומט און איבערציינט אייך!

אלער ארט ביטעס, פאדאגיעס, רעהורסען, אפעלאציעס און אלע געריכטס, פינאנס-, אדמיניסטראטיווע און קאמונאלע אינסטיטוציעס ווערען אמבעסטען, אמביליגסטען און אמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביורא

„פאלאניא" אלעיא 1 מאי 7.

וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אנווייזונגען אין אלע שטייער-אנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאן שחייצער איבערזעצונגען: האנדעלס און פריוואט קארעספאנדענץ, קאנטראקטען, פראטעסטירטע וועקסלען ווערען אנגענומען אויסצומאנען מיט אייגענע קאסטען.

מיטגלידער פון פראפעסיאנעלע פעראייגען צאהלען 25% ביליגער.

Grand-Kino

היינט פרעמיערע! גרויסער ספארט-קונסט-פילם MY, PIERWSZA BRYGADA

אויפ'ן גרונד פון היי-יעהריגען מארש פון דער „קאדרובקע" אין אנוועזענהייט פון 1 מארשאל פון פוילען יוזעף פילסודסקי, רעגירונג, מיליטער-פארשטעהער און דיפלאמאטען.

דער, וועמען קיין שום פרוי קען נישט בייסטעהן

טראגעדיע פון דער נשמה פון א מרוי אין 8 אקטען. אין די הויפטראלען 4 פילם-שטערען: Lon Chanej בעקאנט אלס מענש מיט 100 פנימ'ער און פון דעם בילד „דער גלאקען קליגגער פון נאטר-דאם"

„Jackie u Ludożerców" מיט דזשעק קאגאן אין דער הויפט ראל. שבת און זונטאג פון 2 ביז 4 און די וואכען-טעג פון האלב 4 א זייגער ביז 5 נאכמיטאג פרייז 50 גר.

בעמערקונג: פון שבת דעם 18-טען ה. ח. ווערט דעמאנסטרירט פאר יוגענד

אכטונג !!!

ביי מיר איז צו בעקומען

טאשען-קאלענדארען

אויפ'ן יאהר תרפ"ז

הורט און דעטייל

שעהנע אויספיהרונג און ביליגע פרייזען

דרוקעריי

י. גרינבערג, לאדז

ווסחאדניא 45. — טעלעפאן 31-90.

Dr. PRYBULSKI

צוריקגעקעהרט - זאחאדזקא 1, טעל. 25-38.

ייענעריזשע- און האר- הויט - קראנקה מענער-שוועכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען. - נעמט אן 9-1, 4-8 אוו., דאמען: 4-5

רעיעל און ביליג!

דעם גרעסטען אויסוואהל פון

שטיהל געבעטע

פון אייגענער טישלעריי.

פערש. פאטענער, אויך מאפעציער-ארבייט, מאטראצען, קאזעטקעס און אטאמאנעס.

רעפעראטורען צו ביליגע פרייזען.

איז נאר צו בעקומען ביי

ג. לעווקאוויטש, לאדז,

פולנאצנא 5, אין הויף רעכטס.

קומט און איבערציינט אייך! קומט און איבערציינט אייך!

בעמ.: איך האב געעפענט אויף רזשגאווסקא 16 (נייער מארק) א פיליע, ווי מען בעקומט פערשידענע מעבעל-געגענשטענדע, ווי אויף טאפיציר-ארבייט: מאטראצען, פאטעלען, קאזעטקעס, אין די גרעסטע פאסענער געבעטע שטיהל און ווינער שטיהל אין באר און אויף ראטעס.

בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך

איך האב די עהרע מיטצוטיילען, אז איך האב מיין ביורא איבערגעטראגען פון פעטריקאווער 18 אויף

פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער דורכגאנג זאכאדניא 52,

וואו עס ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאוו, קלאגעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס, אדהאסיאנעס, רעקורסען- וועגען האנצעסיעס און קאמיסאריאט-רושאנדו, בענעס און אלע פאלאציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראטיזיעס, קארגע ספראזעס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. 503

רעכט-קאנסולענט י. כ'אנעלא

פעטריקאווער 17, זאבאדניא 52

שנעל, רעיעל און ביליג!

זיך געשאָסען אין די אויגען פון דער קריסטליכע פרוי.

אַ לעמבערגער ליבע- און שמד-טראַגעדיע.

דער געהיימניספוילער זעלבסטמאָרד פון דעם לעמבערגער בעקאַנטען סוחר איגנאַצי טשאָפּ, האָט אין לעמבערגער יודישען פערטעל געמאַכט אַ גרויסען איינדרוק. די משפחה טשאָפּ איז אין שטאָדט בעוואוסט, אַלס איינע פון די לעמבערגער בעקאַנטע מיוחסים-פאַמיליעס און אַלס עהרליכע געוויסענהאַפטע סוחרים.

וועגען דעם פאַמיליען-לעבען פון דעם זעלבסטמערדער און וועגען די סבות און אומשטענדען, אונטער וועלכע איגנאַצי טשאָפּ איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד ווערט מען געוואָהר אַ גאַנצע רייהע נייע זעהר אינטערעסאַנטע פּרטים.

איגנאַצי טשאָפּ איז אַלט געווען 31 יאָהר. ער איז דער זוהן פון דעם לעמבערגער סוחר אַדאָלף טשאָפּ. איגנאַצי איז געווען אַ בן יחיד אין זיינע עלטערען, בפרט זיין פאָטער האָט איהם זעהר ליב געהאַט. איגנאַצי האָט געמאַכט מאַטוראַ און דאַן געוואָלט ווייטער שטודירען. זיין פאָטער האָט אָבער נישט געוואָלט מסכים זיין דערצו. ער האָט זיין זוהן געוואָלט מאַכען פאַר א סוחר, אַזוי ווי ער איז דאָס און אַזוי ווי זיין גאַנצע משפחה, זיידעס און עלטער-זיידעס זענען געווען.

נאָך אַ לענגערען ישוב-הדעת האָט איגנאַצי בעשלאָסען אָפּצוזאָגען זיך פון שטודיום און האָט אָנגעהויבען צו אַרבייטען אין די געשעפטען פון זיין פאָטער. איגנאַצי האָט זיך אין אָנהויב זעהר גוט געפיהלט אַלס סוחר. ער האָט באַלד אָנגעקניפּט בעציהונגען מיט גרעסערע אינלענדישע און אויסלענדישע סוחרים, וועלכע האָבען צו איהם בעקומען אַ גרויסען צוטרוי.

מיט 8 יאָהר צוריק, אינ'ם יאָהר 1918, ווען איגנאַצי איז קוים אַלט געווען 23 יאָהר, איז אין זיין לעבען פאָרגעקומען אַ ענדערונג, אַ דאַנק וועלכער איגנאַצי איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

ביי זיינעם אַ שכן האָט געדינט אַ קריסטליכע דינסט מיט'ן נאָמען בראָניסלאָוואַ, וועלכע איז געווען זעהר שעהן. איגנאַצי האָט זיך אין איהר שטאַרק פערליבט און בעשלאָסען מיט איהר חתונה צו האָבען. בראָניסלאַוואַ'ס עלטערען האָבען אָבער איהר טאָכטער נישט געוואָלט לאָזען חתונה האָבען מיט אַ יוד. צוליב דעם האָט איגנאַצי בעשלאָסען זיך צו שמד'ען און חתונה צו האָבען מיט דער דינסט.

עס האָבען נישט געהאָלפען די טרערען פון איגנאַצי'ס פאָטער, אַז דער זוהן זאָל נישט בעדעקען זיין גרויען קאָפּ מיט אַ בושה. ער האָט אַפילו געדראָהט זיין זוהן איהם מעביר נחלה צו זיין, מיט איהם נישט מעהר קיין וואָרט נישט צו רעדען, אויב ער וועט זיך שמד'ען, אָבער אַלע טענות פון דעם אומגליקליכען פאָטער זענען געבליבען אָהן רעזולטאַט. איגנאַצי האָט זיך דעם 20-טען מערץ 1918 געשמד'ט און דעם זעלבען טאָג האָט ער חתונה געהאַט מיט דער דינסט.

זייט דאַן האָט זיין פאָטער מיט איהם קיין וואָרט נישט גערעדט. האָט איהם אַרויסגעטריבען פון זיין געשעפט און פון זיין אַמאָל געליבטען יצחק'ל נישט געוואָלט מעהר הערען און געדענקען.

איגנאַצי האָט אויסגענוצט די בעקאַנטשאַפטען, וועלכע ער האָט געהאַט מיט די גרויסע אויסלענדישע פירמעס און זיך בעשטרעבט צו בעקומען פערטרעטונגען פון די דאָזיגע פירמעס. נאָך אַ לענגערע צייט האָט ער טאַקי בעקומען די דאָזיגע פערטרעטונגען. ער האָט געמאַכט גוטע געשעפטען און אין די סוחרים-קרייזען איז ער בעקאַנט געוואָרען אַלס עהרליכער סוחר.

מיט זיין ווייב איז ער אָבער נישט געווען גליקליך. קיין קינדער האָט ער נישט געהאַט. מיט דער צייט האָט ער אַפילו פיינד בעקומען זיין ווייב און האָט אָנגעהויבען צו זוכען בעקאַנטשאַפט אין אַנדערע פרויען-געזעלשאַפט. ער האָט געהוליעט און פערשוועדעט גרויסע סומעס אויף פרויען און זיין פרוי פלעגט ער פערנאַכלעסיגען.

צוליב דעם פלעגט צווישען דעם פּאָרפאָלק פאָרקומען פערשידענע סכסוכים. זיין פרוי האָט איהם געוואָלט צוריקהאַלטען ער זאָל נישט פיהרען אַזאַ אוממאָראַליש לעבען. ווען דאָס האָט אָבער נישט געהאָלפען האָט בראָניסלאַוואַ ערקלערט איהר מאַן, אַז זי וועט זיך לויט זיין ביישפּיל אָנהויבען אויפצופיהרען נישט-מאָראַליש.

אין דער נאַכט פון זונטאָג אויף מאָנטאָג איז איגנאַצי אַהיימגעקומען שפּעט ביי נאַכט. זיין פרוי האָט איהם געמאַכט פאָרוואורפען צוליב דעם און ערקלערט, אַז זי איז אויך נאָר-וואָס צוריקגעקומען אַהיים. זי האָט נעמליך, פערבראַכט די נאַכט מיט אַ פרעמדען מאַן!..

די דאָזיגע ערקלערונג פון בראָניסלאַוואַ'ן האָט דערוועקט ביי איגנאַצי אייפערזוכט. ער האָט תיכף אָנגעשריבען אַ בריף פול ליבע צו זיין פרוי. אין דאָזיגען בריף שרייבט איגנאַצי, אַז צוליב דעם, וואָס זיין פרוי האָט איהם פערראַטען קאָן ער נישט מעהר לעבען.

דאַן האָט ער אין דער אָנוועזענהייט פון זיין פרוי אַרויסגעצויגען אַ רעוואָלווער און זיך דערשאָסען. ווען זיין פאָטער האָט זיך דערוואוסט וועגען דעם טראַגישען טויט פון זיין זוהן און וועגען די סבות פון זעלבסטמאָרד איז ער געפאַלען חלשות. ווי נור ער איז געקומען צו זיך האָט ער ראשית כל אָנגעהויבען זיך צו בעמיהען, אַז דער שמד-סקאַנדאַל זאָל נישט בעקאַנט ווערען. ער האָט זיך דאַרום בעמיהט, אַז מען זאָל זיין זוהן ברענגען צו קבר ישראל. קהל נאַטירליך האָט דערצו נישט צוגעלאָזט.

לעמאַ.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט דין רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

בעים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 19. סעפּטעמבער 1926.

2098. פ. ג-טש.
אַזוי ווי איהר האָט פערשפּעטיגט דעם טערמין, קאָנט איהר קיין רעקורס שוין נישט דערלאַנגען. אויב ס'זאָל אָבער זיין אַזוי ווי איהר שטעלט די זאַך פאָר האָט דער מאַגיסטראַט פון אייער שטאָט געהאַנדעלט אין דעם פאַל נישט אין הסכם מיט די פערפליכטענדע פאָרשריפטען. ווי געזאָגט האָט איהר צוליב דעם פערשפּעטיגטען טערמין פערלוירען די איניציאַטיוו אַקעגענצוווירקען דער נישט-געזעצליכער דעציזיע. מיר ראָטען אָבער אייך אין פאָרם פון אַן איינפאַכע בקשה ווענדען זיך צום וואָיעוואָדע וועגען דעם ענין. איהר קאָנט זיך דערביי פּערופען אויף אַרט. 22 פון דער פאָראָרדנונג וועגען דער אָרגאַניזאַציע פון וואָיעוואָדזטוועס (90/490/1919).

2099. שלמה פ. פון מרדכי גבאי'ס ג. רעכענונגען ביז 15 זל. זענען פריי פון סטעמפּעל-שטייער.

2100. גאָלדמאַן.
מעגט איהר די גאַנצע צייט האָבען געצאָהלט פון 475 רובל גרונד דירה געלד, קוים האָט איהר זיך אָבער איצט דערפאָרען, אַז דער זעלבער לאָקאַל איז אין יוני 1914 געגאַנגען נישט מעהר ווי 300 רובעל, דאַרפט איהר דעם הויזווירט שיקען דירה-געלד לויט 300 רובעל.

2101. קר. ל.
אויב דער טשעק איז נישט קיין נאָמענטליכער ד. ה. ער איז נישט אויסגעשטעלט אויף אַ בעשטימטען פּערזאָן קאָן מען איהם לאָזען אין קורס פונקט ווי אַ וועקסעל, דורך זשירעס.

2102. אַ לעזער פון פּיראַמאָוויטש
דער נייער וועקסעל-אויסטאַוו איז אַריינגעטרעטען אין קראַפט דעם 1. יאַנואַר 1925 און איז גילטיג אויף דעם גאַנצען שטח פון דער פּוילישער רעפּובליק.

2103. מאַרקיס.
דער אומשטאַנד, וואָס איהר האָט זיך לויט דער ליטעראַ פון אייער פאַמיליע-נאָמען געשטעלט צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע אין ערשטען טאָג שליסט נאָך נישט אויס, אַז איהר זאָלט פערעכענט ווערען צו דער 2-טער גרופּע אָדער פערבלייבען איבערן קאָנטינגענט. ווען עס וועלען פונאַנדערגעשיקט ווערען קאַרטע-פּאָוואָלאַניעס צו דער 2-טער גרופּע רעקרוטען פון יאָהרגאַנג 1905 ווייסען מיר נאָך נישט. וואַרשיינליך וועט די דערמאָנטע גרופּע אַריינגעצויגען ווערען אין די מיליטערישע רייען ערשט אין מערץ ק. י.

2104. בן שוב.
דאָס וואָס אייער זוהן האָט נאָר געאַרבייט 1 חודש און נישט אויסגענוצט דאָס גאַנצע האַלבע יאָהר אויף וועלכען דער פּאַטענט איז געווען אויסגעקויפט, בעפרייט אייך נאָך נישט פון דער פליכט צו בעצאָהלען דעם אַרויפגעצייגטען אויף אייך אַבראַטאָווי שטייער פאַר'ן גאַנצען האַלבען יאָהר. אויב איהר געפינט זיך אין אַן'אויסערגעווענליך-קריטישע לאַגע און זענט בשום אופן נישט ביכולת צו בעצאָהלען דעם שטייער ווענדעט זיך מיט אַ בקשה צום נאַטש. פון אורזשאַ סקאַרבאָווי, אַז מען זאָל אייך דערפון בעפרייען.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
לונגען-לונגען קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען בעשטראַהלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג. 817

אין וואַלד פון ליידענשאַפטען.

(ראָמאַן). 343)

ווען דער ווינד האָט אויפגעפּיקעלט אין די גלעזער, האָט זיך לויכטער אויפגעהויבען, און מיט התלהבות אויסגערופען:

— לאָמיר טרינקען, פריינד מיינע, פאַר אונזער ליבע הייל! איצט הילכען ווידער אין די ווענד פון אונזער הייל פרעהליכע קולות, און דער ווידערקלאַנג פון זיי וועט געוויס, ווי אַן עכאָ זיך פונאַנדערטראָגען אויבען מיט דער פלינקקייט פון אַ בליץ! ברייט און ווייט וועט עס אָפּהילכען:

— לויכטער איז ווידער דאָ! לויכטער דער רויבער איז צוריקגעקומען אין די פירענעען! פון אונזערע מעשים וועט מען אונז זיכער דערקענען! מיין דעוויז בלייבט דערזעלבער: „נקמה איבער דעם שלעכטען, שוץ פאַר דעם אָרימען און גע'רודפ'טען!"

עס האָט זיך דערהערט דאָס קלינגען פון די גלעזער, און אין די ווענד פונ'ם שטיינערנעם פּאַלאַץ, טיף אונטער דער ערד האָט אַ דונער געטאָן דער אויסרוף:

— לויכטער איז ווידער דאָ! לויכטער, דער רויבער איז צוריקגעקומען!

- - - - - - - - - - - - - - - -

עפּילאָג

שטורמיש און בלוטיג האָבען זיך געטראָגען איבער דער ערד די יאָהרען פון דער שווערער מלחמה. פיל צעהנדליגער טויזענדער לעבענס זענען פריהצייטיג פערשניטען געוואָרען.

וואָס פאַר אַ ווערט האָבען דאַן געקאָנט האָבען די אינטערעסען און די לעבענס פון יחידים? וואָס פאַר אַ בעדייטונג האָבען געהאַט די קליינע פריידען און ליידען פון איינצעלנע מענשען און אַפילו פון גרופּען?

די אויפמערקזאַמקייט פון אַלע און אַלץ איז דערהויפּט געווען געווענדעט אויף די שלאַכט-פעלדער, וואו דער טויט האָט געהאַט זיין רייכע גערעטעניש, און אַלדאָס איבעריגע האָט געטריבען זיין עקזיסטענץ אין שאָטען.

בלויז אין דעם פירשטענטום פון נאַסויאַ האָט געהערשט אומגעשטערט כמעט, דער רויבער לויכטער מיט זיינע חברים, און זייער לעבען איז צוגעגאַנגען „נאָרמאַל", אויף וויפיל דאָס אומרוהיגע לעבען פון רויבער קאָן אָנגערופען ווערען — נאָרמאַל.

זיי האָבען נישט מיטגעבראַכט מיט זייערע מעגליכקייטען, און מיט זייער פערבעהאַלטענער היים.

פון צייט צו צייט נאָר, פלעגען זיי זיך פון איהר דערווייטערען, און —

איין מאָל, ווען זיי האָבען געמאַכט אַן'אויספלוג צום „בלוטיגען שלאָס", וואָס איז יאָהרען לאַנג געווען פערלאָזט, האָבען זיי דאָרט געטראָפען אַן'איבעראַשונג — אַזאַ איבעראַשונג, וואָס האָט געהאַט די גרעסטע בעדייטונג פאַר לויכטער'ן.

ווען זיי האָבען אַרומגעשפּאַצירט אין די פינסטערע, שרעקענדיגע צימערען פונ'ם שלאָס, וואו עס האָבען, דאַכט זיך, שפּענדיג געשלייכט געשפּענסטער, האָבען זיי אָנגעטראָפען אויף אַ גרויזאַם בילד.

די פערהאַרטעוועטע רויבער האָבען אויש אויפגעציטערט דערפון, וואָס עס האָט זיך פאָרגעשטעלט פאַר זייערע אויגען.

אויף דער ערד זענען געלעגען, איינגעקלעמט איינער אין דעם אַנדערען צוויי טויטע קערפּערס.

— דער גראַף באַטיאַני! — האָט אויסגעשריגען לאָראַ!

— ריגאָ! — דער בלינדער ציגיינער! — האָט זיך אָפּגערופען לויכטער, בעטראַכטענדיג נעהנטער דעם צווייטען טויטען, וואָס האָט געהאַט זיינע פינגער טיף אַריינגעשטעקט אין די אויגען-לעכער פון באַטיאַני'ן...

די רויבער זענען געשטאַנען שטיל אַרום, און שווייגענדיג זיך געצ'צלמ'ט.

— אַזוי איז גאָט'ס שטראָף געקומען נישט דורך אונזערע הענד! — האָט לויכטער פּאַמעליך אַרויסגערעדט — אַ דאַנק דיר, גאָט דערפאַר, וואָס אין דעם דאָזיגען שמוציגען בלוט האָסטו אונז נישט געצוואונגען צו איינטונקען אונזערע הענד! אַ דאַנק דיר, וואָס איינער פון די הויפּט-צילען פון מיין לעבען — די נקמה איבער דעם מענשען, וואָס האָט מיך אַרויסגעפיהרט אויף דעם וועג פון רויב און מאָרד, איז מקוים-געוואָרען!

* * *

די מלחמה האָט זיך געענדיגט.

ביסלעכווייז האָבען זיך איינגעשטילט די צוטלאַקערטע ווילדע ליידענשאַפטען. דער מענשען-מאָרד האָט אויפגעהערט, און נישט ביי איינעם — פון דעם קלענסטען ביז צום גרעסטען — האָבען דערוואַכט די חרטה-געפיהלען.

ווען דער רויך פון די ברענענדע שטעט און דערפער איז זיך פונאַנדערגעגאַנגען — איז געקומען די קלאָהרקייט און אויפלעזונג.

דער גליקליכער אַנדרעאַס זאָנענקאַמף, וועלכער האָט צוזאַמענגעלעבט מיט זיין יונגען איידעם און טאָכטער, האָט מיט דער הילף פון פרידריך דעם גרויסען אויסגעווירקט, אַז דער ענין לויכטער איז אויפגעקלערט געוואָרען; עס זענען דעם רויבער לויכטער מיט זיינע חברים געשענקט געוואָרען אַלע זייערע חטאים, און דער אַמאָל פערשטויסענער, אויף טויט-גע'רודפ'ט'ער גזלן איז צוריקגעשטעלט געוואָרען אין זיינע רעכט, האָט בעקומען די ירושה פון זיין פרוי'ס פאָטער, און צוזאַמען מיט זיינע נאָהענטע חברים: ראָבערעק, ברוגאַ, זיבריסט, בענסבערג און רעזיקע פערפיהרט אַ פרידליך לעבען.

ברוגאַ און אָטאָ רעזיקע זענען געבליבען אַלטע בחורים: דער ערשטער — ווייל הינדאַ האָט געלעבט גליקליך מיט איהר מאַן... און דער צווייטער — ווייל האַנעלע איז נאָך פאַר זיין צוריקקומען פון דער מלחמה, געשטאָרבען.

אָדעליגאַ בערבעריני איז אינ'צרגיץ נעלם געוואָרען, און מען האָט נישט געוואוסט, וואו איהר געביין איז אַהינגעקומען.

פון אהרן פראַנק האָט מען אויך גאָרנישט געהערט.

דערפאַר איז אָבער נחום'קע זיין זוהן, דער דאַצהיימער גלח געקומען איינמאָל צו לויכטער'ן — וועלכער האָט שוין געהייסען מיט זיין ריכטיגען נאָמען באַראָן היינריך-אַנטאָן שנייך — און איבערגעגעבען איהם די פרעהליכע בשורה, אַז... ער איז קיינמאָל נישט געווען קיין יוד, און שטאַמט נישט פון יודען.

עס האָט זיך אַרויסגעוויזען פון אויסגעפונענע דאָקומענטען, אַז זיין פאָטער, אהרן פראַנק איז געווען אַן'אונטערגעוואָרפען ציגיינער-קינד, וואָס איז אויסגעוואַקסען און דערצויגען געוואָרען אין אַ יודישער משפחה.

אָט אַזוי, מ'שטיינסגעזאָגט, זעהען אויס די פריידען און ליידען פון אַ מענש, וואָס פלאָנטערט זיך אום אין דעם פינסטערען וואַלד פון צורייצטע ליידענשאַפטען!

— סוף —

ווייזט, לאַכט...

וואָס מען פאָדערט פון אַנ'אַקטריסע.

עס איז נישט אַזוי גרינג צו ווערען אַ „סטאַר" אין קינאָ. די אַלע מעשיות וועגען דעם ווי מיידלעך ווערען איבערנאַכט בעריהמטע אַקטריסעס, זענען אַ היבש ביסעל איבערטריבען. אפילו אויף צו שפּילען קלענערע ראָלען דאַרף מען גאַנץ לאַנג זוכען די געלעגענהייט. אָבער איידער וואָס ווען, מוז יעדער קאַנדידאַט דורכגעהן אַ שווערען עקזאַמען פאַר דער פאָטאָגראַפישער קאַמערע. דאָס איז דער אַזוי-גערופענער „קאַמעראַ טעסט", וואָס גיט פריהער פאַר אַלץ דעם פילם דירעקטאָר די מעגליכקייט צו וויסען, צי די שוישפּילער זעהען אויס גוט אויפ'ן לייוונט.

אָט דער „קאַמעראַ טעסט" איז שוין פאַר זיך אַליין אַ הויכע דערגרייכונג פאַר דעם יעניגען, וואָס זוכט אַ קאַריערע אין קינאָ, ווייל עס בעווייזט, אַז דער דירעקטאָר איז גענוג פעראינטערעסירט אין דעם אַקטיאָר אָדער אַקטריסע אויף אויסצוגעבען פון 50 ביז 250 דאָלאַר, ווייל אַזוי פיל קאָסט די געשיכטע דער קאָמפּאַניע. עס קאָסט דעם פילם, דאָס ליכט, פאָטאָגראַפיע און גרימירער און נאָך אַנדערע, וועמען מען מוז דערביי האָבען. יעדע וויכטיגע קאָמפּאַניע פּראָבירט אויס פאַר דעם פאָטאָגראַפישען אַפּאַראַט פון דריי ביז פינף הונדערט מענשען אַ יאָהר. מעהרסטענטיילס פרויען, ווייל די יאָגעניש נאָך פרישע, שעהנע „פּנים'לאַך" אויפ'ן לייוונט איז פיל שטאַרקער ווי נאָך מענער-אַקטיאָרען.

אָבער שטענדיג פּאַסירט, אַז די גאַנצע זיכערקייט צוגעהט ווי שניי, ווען מען שטעהט פאַר'ן קינאָ-אַפּאַראַט.

אָט זעהט: אַ מיידעל אויפ'ן לייוונט איז מיט דערשראָקענע טריט דורכגעגאַנגען דורך אַ צימער. אַ פוטערמאַנטעל איז נאַכלעסיג אַרויפגעוואָרפען אויף איהרע אַקסלען. זי געהט שטייף, אומבאַטירליך, ווי זי וואָלט פריהער בעטראַכט יעדען איינציגען טראָט. זי קומט צו צום טישעל, וואָס שטעהט אין מיטען צימער און ראַפּטאָם טוט זי זיך אַ דרעה ווי אויף פּרוזשינעס. דאַן לאָזט זי דעם מאַנטעל זיך אַראָפּגליטשען פון די אַקסלען. דאָס גאַנצע ליכט איז איצט קאָנצענטרירט אויף איהר פּראָפיל. זי דרעהט איהם פּאַמעלאַך אום און ווייזט דאָס פולע פּנים און באַלד ווידער דעם פּראָפיל. איהרע אויגען זענען ברייט אָפען פון שרעק. דאָס מויל איז גערוועז צוזאַמענגעצויגען אין איין דינער ליניע, און אומזיסט מיהט זי זיך אַרויסצוציהען אויף איהם אַ שמייכעל. דאָס בילד לעשט זיך אויס און אַלער ליכט אויף אַנ' אַנדערס: דאָס מיידעל געהט צו מיט דראָבנע טריטלעך צו אַ סאָפע און לאָזט זיך שווער אויף איהר אַראָפּ. דאָס בילד לעשט זיך ווידער אויס. דער „טעסט" איז געענדיגט.

די נערוועזיטעט פון דעם מיידעל, וואָס האָט נאָר-וואָס געהאַלטען איהר עקזאַמען, איז גאַנץ פערשטענדליך. די בלענדענדע ווייסע ליכט און בלוי-גרינע ליכט, די פרעמדע אַטמאָספערע, די גרופּע בעאָבאַכטער, די שטים דורכ'ן מעגאַפאָן, וואָס בעפעהלט ווי אַזוי צו שטעהן און צו געהן, און מעהר פאַר אַלץ דאָס איינטאָניגע זשומען פון דער קאַמערע פערטויבט און צוטומעלט.

אפילו דער אַקטיאָר, וואָס קומט פון דער ביהנע און האָט שוין לאַנג זיך אָנגעוואוינט פון ראַמפּען-פיבער, אפילו דער ווערט אויך צוטומעלט. עס איז אַלץ אַזוי מאָדנע, אַזוי אַנדערש ווי דאָס, צו וואָס מען איז געוואוינט.

ווי יעדער עקזאַמען, גיט אויך דער נישט קיין פולקאָמענעם בעגריף וועגען די פעהיגקייטען און אפילו וועגען דעם אויסזעהן פון דעם שוישפּילער. די דירעקטאָרען אַליין גיבען עס צו, נאָר זיי זאָגען, אַז עס איז פאָרט דער בעסטער וועג אויף צו ענטדעקען טאַלאַנטען.

געוועהנליך קנעלט מען פריהער מיט'ן קאַנדידאַט, וואָס און ווי אַזוי ער זאָל שפּילען. מען הייסט טון די געוועהנליכע זאַכען, כדי צו פערטרייבען די נערוועזע שרעק. ווען מען האָט צו טון מיט אַ מיידעל, הייסט איהר דער אַסיסטענט-דירעקטאָר פריהער פאַר אַלץ אויסטאָן דעם מאַנטעל, צוגעהן צו אַ טישעל און מאַכען זיך, ווי זי רעדט דורכ'ן טעלעפאָן. דאָס גיט אַ געלעגענהייט צו זעהן איהר גאַנג, איהר האַלטונג, איהר גראַציע, דעם שפּיל פון מוסקולען אויפ'ן פּנים. ווען אַ מאַן וויל עס זיין דער קינעמאַטאָגראַפישער „סטאַר", הייסט מען איהם פערדרייען אַ סיגאַרעט, פריי אַוועקזעצען זיך אויף אַ סאָפע און פערוואַרפען אַ פוס איבער אַ פוס, אָדער זיך דורכגעהן איבער'ן צימער, פערזונקען אין געדאַנקען. קיין בעשטימטע כללים, וואָס מען זאָל ווי הייסען טון, זענען נישטאָ. אַמאָל פאָדערט מען פון אַנ'אַקטריסע, אַז זי זאָל לאַכען אָדער וויינען. מען דערצעהלט אַ קאָמישען אַנעקדאָט וועגען דער שעהנער העלען וואָרטינג, וואָס האָט נישט לאַנג פיגורירט אין די צייטונגען, ווייל זי האָט אָנגעקלאָגט אַ פירמע פאַר געברויכען איהר בילד אָהן איהר וויסען אויף פלעשלעך פערפום. ווען זי איז צום ערשטען מאָל געשטאַנען פאַר דער קאַמעראַ, האָט מען פערלאַנגט פון איהר", זי זאָל וויינען, אָבער ווייל זי האָט זיך נישט געסקאַרעס, האָט זי קיין איין טרעהר נישט געקענט פון זיך אַרויסקוועטשען. זי האָט קיינמאָל אין איהר לעבען נישט געוויינט, האָט זי זיך פערענטפערט.

– טייערינקע, וויינט. טוט מיר און זיך אַ טובה. דערמאָנט זיך אָן אַ טרויריגער זאַך, אָהן אַ געליבטען, וואָס איז געשטאָרבען, אָדער אָהן פערשטאָרבענע עלטערען.

עס האָט נישט געהאָלפען.

– טאָ דערמאָנט זיך אָן אַ פויטער קאַץ, אָהן אַ הונט, גאָלנ'טע, וויינט.

און זי האָט זיך טאַקע דערמאָנט, אַז מיט צעהן יאָהר צוריק איז ביי איהר אַוועקגעשטאָרבען אַ הינטעל. און זי האָט זיך אויפריכטיג צעוויינט און געהעשעט אפשר אַ האַלבע שעה. דער טויט פון דעם הינטעל איז געווען די איינציגע טרויעריגע פּאַסירונג אין איהר לעבען.

ווען מיט גוטען קען מען נישט אַרויסקריגען קיין טרעהרען פון דער שוישפּילערין, הויבט מען זיך אָן מיט איהר רייצען און בעליידיגען זי. און ווען יענע הערט אַ צוואַנציג מאָל, אַז זי איז אַ נאַרנישע, איז דאָך זעלבסטפערשטענדליך, אַז יענע צעוויינט זיך אויפ'ן נאַטירליכסטען אופן.

דער גרים שפּילט זעהר אַ וויכטיגע ראָל. געשיקטע הענט בעדעקען דאָס פּנים מיט אַ פּעניען גאָלדקרעם, נים אַזוי כדי צו בעהאַלטען די חסרונות פון פּנים, ווי צו פערדעקען די ראָזקייט פון דער הויט, ווייל רויט קומט אַרויס אין דער קאַמערע שוואַרץ. אויב די ליפּען זענען דין, מאַכט מען זיי פולער מיט פּאָמאַדע. אויב זיי זענען צו דיק, מאַכט מען זיי מיט'ן זעלבען מיטעל דינער. מען פערריכט די ברעמען מיט אַ בלייַשטיפט און די וויעס ווערען צוגעשוואַרצט. אויף די אויגענדעקלעך ווערט אַרויפגעלעגט עטוואָס בלוי, אָדער לילאַ, אָדער ברוין, אָדער גרוי, כדי די אויגען זאָלען אויסזעהן טיפער. ווען עס איז פאַראַן אַ סימן פון אַ גוידער, קומט ווידער צו הילף שמינקע.

דערנאָך ווערט דאָס פּנים גענוי בעטראַכט כדי צו זעהן, ווי עס דאַרף פאַלען דאָס ליכט. איז עס אַ לאַנג פּנים, ווערט דאָס ליכט אַראַנזשירט אַזוי, אַז עס זאָל וואַרפען אַ שאָטען אונטער'ן קין. דאָס מאַכט דאָס פּנים אויסזעהן קירצער. איז עס אַ ברייט פּנים, בעלויכט מען עס אַזוי, אַז עס זאָל זיך נישט מערקען דער איבערגאַנג צום האַלז. דאָס ליכט געשיקט פון אויבען ווערט אַרויסברענגען אַ קנייטש דייטליכער ווי ער איז, און פון אונטען ווערט עס אינגאַנצען פערווישען.

ה. ל-ן.

! כל הקודם זכה !
נמצא אצלי למכירה
אתרוגים
מובחרים, לולבים והדסים
משולשים במחה השוה, בחנותי ברחוב
אגראדאווא 2
940

מעבעל אין אַ גרויסער אויסוואַהל
מעבעל אויף בעקוועמע בעדינגונגען
ס. סאַלאַמאַנאָוויטש
13 נאַרוטאָוויטשאַ (דזיעלנאַ) 13, טעלעפאָן 37-60.
מעבעל צו קאָנקורענץ פּרייזען
מעבעל אויף לענגערן קרעדיט
016

די קאָנסעקווענטע דאַמע.

בעסער זאָגט זי אינגאַנצען אויסגעטון איידער די איצטיגע מאָדעס

אין בעלגראַד איז לעצטענס פאָרגעקומען פאָלגענדע אינטערעסאַנטע געשיכטע:

צו איינעם פון די עלעגאַנטסטע קאַפעען, אין צענטער שטאָט, איז איינמיטען העלען טאָג צוגעפאָהרען אַנ'אויטאָמאָביל און פון איהם איז אַרויס אַ דאַמע אין קאָסטיום פון אונזער מוטער חוה. פערשטעהט זיך, אַז אַרום דעם מערקווירדיגער סצענע איז געוואָרען אַ געלויף, און די הונדערטער מענשען האָבען זיך אַרומגעשטעלט אַרום דער דאַמע און געגאַפט. אָבער די נאַקעטע איז, פונקט ווי נישט איהר מיינט מען דאָס, אַריין אין קאַפע, זיך אַוועקגעזעצט ביי אַ טישעל, צוגערופען דעם קעלנער און איהם אָפּגעגעבען איהר בעשטעלונג.

די קאַפעע, וואו די דרייסטע דאַמע איז געזעסען, האָט שוין לאַנג נישט געמאַכט אַזעלכע געשעפטען, ווי אין דער ווייל: דער זאַל איז געווען אַזוי געפּאַקט, אַז מען האָט קיין שפּילקע-קעפּעל נישט געקאָנט דורכוואַרפען, אין דער עולם האָט זיך ממש געשלאָגען מכּת-רצח פאַר יעדען אָרט ביי אַ טישעל.

די קעלנערס האָבען אָנגעמאַכט דעם בעלעבאָס גרויס שאָדען, ווייל אַרומטראָגענדיג די טאַצען, האָבען זיי זיך בשעת מעשה פערקוקט אויף דעם משונה'דיגען גאַסט און האָבען געבראָכען די כלים, אויף וואָס די וועלט שטעהט.

אָבער לאַנג איז דער עולם נישט בעשערט געווען צו האָבען הנאה – עס איז געקומען אַ פּאָליציסט, און האָט צום גרויסען בעדויערען פון די צושויער, געהייסען דער דאַמע זיך פערדעקען, נאָכדעם האָט ער איהר אַוועקגעפיהרט אין בעצירק, און עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די פערשייטע דאַמע איז אַ בעלגראַדער אַריסטאָקראַטקע און איז אַ מוטער פון צוויי קינדער. איהר משונה'דיגע האַנדלונג האָט זי דערקלערט דערמיט, וואָס זי האָט געוואָלט זיין קאָנסעקווענט און האָט געהאַט דעם מוט צו דערגיין ביז'ן סוף אויפ'ן וועג פון דער איצטיגער מאָדע. פאַרוואָס, זאָגט זי, זאָלען די פרויען נישט געהן אינגאַנצען אויסגעטון? דאָס וואָלט געוויס געווען בעסער און אָנשטענדיגער, איידער די מאָדערנע דאַמען-קליידער, וואָס דעקען נאָך מעהר אויף דאָס, וואָס זיי פערדעקען כלומרשט.

דער פּאָליציי-קאָמיסאַר אָבער האָט געהאַט אַנ'אַנדער מיינונג. ער האָט איהר געענטפערט, אַז מען טאָר נישט זיין אַזוי „קאָנסעקווענט", ווי זי איז דאָס. נישט אויס עטישע סבות, נאָר אויס ריין עסטעטישע, ווייל אַלע דאַמען זענען צום בעדויערען נישט אַזוי שעהן, ווי די בעטרעפענדע חוה.

בריליאַנטען גאָלד, קינסטליכע צייהן אויך צובראַכענע לאַמבאַרד-קוויטען ביזשוטעריע
I. FIJAŁKO, Piotrkowska 7, tel. 31-46
קויפט און צאָהלט די העכסטע פּרייזען
באַמערקונג: פּרייטאָג בילינער געלעגענהייטליכער אויספאַרקויף פון חפצים.
910

ווייסע פּאָדלאָגעס
קען מען מיט ביליגע קאָסטען אָפּאַרבעטען אויף מאַכאָן
אָדער אויף טונקעל-אושעכאָווע בענוצענדיג
JAŚNIEJ SŁOŃCA
אין פערלויף פון איין שעה.
אויף אויפצופרישען פּאָסאַדזקעס ווערט רעקאָמענדירט
צו בענוצען „Jaśniej słońca" 015
פּראָבירט און איהר וועט זיך איבערצייגען.
דער פערקויף קומט פאַר איבעראַל!

אַ גרויסער אויסוואַהל שירעם — פון — אין שטעקענס
מיט 25 פּראָצ. ביליגער, ווי איבעראַל!
צו בעקומען אין ווערקשטאַט פון ס. פינגענבוים,
19 נאַרוטאָוויטש 19.
באַמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי רעפּאַראַטורען, ווי אויך איבערציהען.
נעדענקט די אַדרעס: נאַרוטאָוויטש (דזיעלנאַ) 19.
324

28 נאָר 28 נאָר 28
פערקויפט נישט אייער
מעבעל,
דיוואַנעס, פעלצען, אַנצוגער, ניי-מאַשינען א. ז. וו., געפֿער איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאַנג-עקזיסטירענדע פירמע
ה. ראָזניק, בענעדיקטאַ 28
נאָר איך צאָהל די העכסטע פּרייזען!
בעמ.: ביי מיר אויף לאַגער שטענדיג פערשיעדענע געניצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד.
פּרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראַל!
28 נאָר 28 נאָר 28

יעדער איינציגער האָט זיך איבערצייגט, אַז פאַר
מעבעל
דיוואַנעס, פעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען א. ז. וו.
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19
(דזיעלנאַ)
אין מעבעל געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג) שענקעוויטש 29
ביי מיר איז שטענדיג פערש. גענוצטע מעבעל
אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען.
1374

טליתים-פאַבריק
אויסאַרבעטונג פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע זיידענע טליתים כמו טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הורט און דעטייל! מיט אויספערטיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל
ביי א. ה. צישרינאָווסקי, קאַמיענאַ 1,
אין צווייטען שטאָק, פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 298
באַמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען

בעקאַנטמאַכונג.
די בעוואוסטע וואַרשאַווער פירמע א. נ. J. KRZYPOW האָט ערעפענט —:— אין —:—
לאָדז, 16 בענעדיקטאַ 16
א מעבעל-לאַגער
קויפט און פערקויפט אַלערליי מעבעל, דיוואַנעס, ניי מאַשינען, ווי אויך גאַרדעראָבען, אַנטיקען און פעלצען. פּיאַנינאָס, און כ'צאָהל די העכסטע פּרייזען קומט און איבערצייגט אייך
682

יעדער דארף עס וויסען,

או די בעסטע און דויער־האפטעסטע – זענען די גראמאפאנען אהן טובעס „PARLOPHON“

רעפראדוקציע פון קול און אונגעוויינליך נאטירליך פעראייניגטע אין דויערהאפטע קאנסטרוקציע און עסטעטישע אויספיהרונג

מארעלען פון די ביליגסטע ביז די טייערסטע, ספרענושינאטע און עלעקטרישע, טעפעלט

Skład instrumentów muzycznych, gramofonów i płyt·

„PARLOPHON“

Łódź, Piotrkowska 96, tel. 43-17.

אויף לאגער א גרויסער אויסוואהל פון פליטען פון וועלט־בעריהמטע חזנים, ווי יוסף ראזענבלאט, קווארטין, סיראטא, אלטשוהל א״א, ווי אויך אפערן־ און טאנץ־פליטען.

לעצטע סעזאן־נייהייטען! פערקויף אויף בעקוועמע בעדינגונגען! קאנקורענץ־פרייזען!

סוכות

אויף אפנוך ווי אויך פערקויפט די בעזואכטע קיסטען פאבריק – פון M. HEBER –

5 STODOLNIANA 5

אויך בעקימט מען דארט אלע סארטען האלץ־ און פארניר־היפטען צו די ביליגסטע פרייזען!

קומט און איבערציוגט אייך!

סוכות

אויף אפצייט און אויך צו פערקויפען ביליג אין דער קיסטען־פאבריק ביי

הערשעל בארנשטיין,

פולנאצנא 12. 1009

פרעבעל־קאמפלעט

צי א

אין דער העברעאישער שפראך מיט אנפאנגס אונטעריכט אין פויליש (A.B.C.)

נעמט איין נאך אן איינציגע קינדער. 1020

ד״ר וויקטאריא ספעקטאר

פיעטרקאווער 107 טעלעפ. 10—36 טעגליך פון 10—12 און 4—6

Dr. med.

M. GLAZER

ul. ZIELONA Nr. 6 טעל. 45-49

הוים־ און וועגערישע קראנקהייטען.

נעמט אן פון 8—9.30 12—2 און 7—8 אוו. 685

Dr. med. W. EYCHNER

פרויען־קראנקהייטען

Zgierska 38, tel. 34-72

צוריקגעקעהרט.

Dr. med. Ludwik Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna)

Telefon 44-10 1000

ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און הארן־קראנקהייטען.

נעמט אן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אוונד.

Dr. med. I. PIK

וואלטשאנסקא 57

נערוועז און אינערליכע קראנקהייטען

שפראכשטערונגען (שטאמלען), גייסטיגע הייל־מעטאדען פון נערוועזע צושטאנדען (שרעק, שלאפלאזיקייט).

נעהמט אן פון 12 ביז 1 און פון 4 ביז 7. 310

Dr. M. Lichtensztajnowa

קינדער־קראנקהייטען.

צוריקגעקעהרט.

נעהמט אן אין לעטשניצע „פאמאץ“ אלעקסאנדראווסקא 1 פון 12—2 און פון 3—5 נאכמיטאג. 786

אין דער היים Andrzeja 28 פון 5—7

Dr. med. Różaner

ספעציאל־ארצט פאר וועגערישע און הויט־קראנקהייטען

בעהאנדלונג מיט קינסטליכע בערג־זאננע

נארוטאוויטשא 9, 1. שטאק טעלעפאן 28-98

נעמט אן פון 8 ביז 10 פריה און פון 5 ביז 8 אוו.

לעטשניצע „VITA“

פאר קומענדיגע קראנקע פון דאקטוירים־ספעציאליסטען און ערצטליך־ענטסטישער קאבינעט

די לעטשניצע געפינט זיך אויף פעטריקאווער 45, טעל. 44-47

ס׳ווערען אנגענומען קראנקע אויפ׳ן געביט פון אלע ספעציאליטעטען:

1. אינערליכע קראנקהייטען.
ד״ר י. איטעלסאן פון 3½-4½ ז. 1–2
ספעצ. פון שטאפוועקסעל און ד ם־קראנק)
ד״ר א. אוריסאן פון 4½ – 6½ ז. 1–2
(ספעצ. פון מאגען און קישקע קראנקהייטען).
ד״ר מ. דאווידאוויטש פון 11–12 און פון 3½ – 4½ ז. 11 – 12
(ספעציעל פון לונגען־קראנקהייטען).
ד״ר ה, הרישע פון 5 – 7 ז. 11 – 12
(ספעצ. פון הארץ קראנקהייטען).

2. כירורגישע קראנקהייטען
ד״ר מ. ראבולקעוויטש פון 7 8
ד״ר מ. קאנטאר פון 6–7 ז. 10-11
ד״ר ע. קוניג פון 3 – 4

3. קינדער קראנקהייטען
ד״ר י. קאפלאנסקי פון 3 – 4 ז. 11-12
ד״ר יוזעף־אן פון 1–2, ז. 12–1
ד״ר סאמעט־מאנדעלס 4 6 ז. 1-2

4. הויט און וועגער. קראנקה.
ד״ר וו. לאנגנאווסקי 5-8 ז. 12 – 1
ד״ר ע. עקערט פון 1½–3½

5. אויערן, נאז, און האלז־קראנקהייטען.
ד״ר זשעבראווסקי פון 9-10 און 7–8
זונטאג 9—10

ד״ר א. מאזור מאנטאג, מיטוואך, פרייטאג 2½-3½ דינסטאג, דאנערשטאג, שבת 4-5½ זונטאג 11–12 (געהלער פון שטים און אויפשפיך. פעריהיען זיך אז״ח)

6 נערווען־קראנקהייטען.
ד״ר מ. ארבאה פון 1 – 2 און 7 – 8 ז. 10–11

7. אויגען־קראנקהייטען.
ד״ר י. מארגאליס 12 – 1,30 6 - 7 ז. 11–12

8. פרויען־קראנקהייטען און אקושעריע.
ד״ר א פאגאזשעלסקי פון 4-6
ד״ר רייטלער קוריאנסקי פון 2½ 4
ד״ר י. שווייצער 10½–11½ חוץ שבת און 6–7 חוץ דאנערשטאג
ד״ר מ מאטשעווסקי פון 12—1 ערדי־נאציע זונטאג פון 1-12.

9. מויל און ציינער־קראנקהייטען.
ערצטען־דענטיסטען:
ל. נעצאוו פון 5½-8 ז. 10¹⁵–11½
ה. האלפערן פון 3–5½ ז. 9–10¹⁵
פ. ראזען פון 9–11½ ז. 1–2
יאכוב ראטענבערג 11½–2 ז. 11½-1
לאבאראטאריום: ד״ר זשורקאווסקי

רענטגען־לאבאראטאריום, קאבינעט פון פיזיקאלישע טעראפיע, קוואלאציע פאר מאטערס, שוץ־אימפונגען נעגען שקארלאטין, אפעראציעס און אפאטרונקעס. א באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע אויפ׳ן ארט, מאסאזשען. וויזיטען אין שטאדט. קווארץ לאמפ בעסטראהלען, סאלוקס הייל־מאסאזשען, גיינעקאלאגיע, ציינער, גאלד־קאראנען, בריקען און אזוי ו.

די לעטשניצע איז טעטיג פון 9 פריה ביז 8 אוונד זונטאג פון 9 ביז 2.

OGŁOSZENIE.

W związku z wykonaniem pomnika, mającego stanąć na Placu Wolności Nr. 14 Magistrat poszukuje odpowiedniego pomieszczenia - 12 mtr. długości, 10-12 mtr. szerokości i do 8 m. wysokości na pracownię modelarską.

Oferty należy składać w Wydziale Gospodarczym, Plac Wolności Nr. 14, II piętro. 1101

Łódź, dnia 17 września 1926 r. **Magistrat m. Łodzi.**

זאל גאנץ לאדז וויסען,

אז דער גרעסטער אויסוואל פון געבעטעטע שטיהל

פון אייגענער טישלעריי, פערשידענע פאסענער, אויך זעמטליכע טאפעצירער־ארבייט, ווי: מאטראצען, קאושעקעס, אטאמאנס, רונדע טישלעך, גאנדאלקעס, איז נור צו בעקומען אמביליגסטען מיט די בעסטע בעדינגונגען ביי

י. א. וואטשעכאווסקי,

10 נאוואמיעסקא 10.

מעבעל

שלאפצימערן, עסצימערן, מערכען־גאבינעטען, פארצימערן, קוכען־איינריכטונגען ווי אויך איינצעלנע מעבעל־געגענשטאנדען צו צוגענגליכע פרייזען אויף בעקוועמע בעדינגונגען

קען מען בעקומען נור אויף 690

5 Zawadzka 5 (אויפ׳ן הויף).

ווינטערדיגע נייהייט

פעלצווארען

אויף ראטעס

מענער און דאמען פעלצען אויך איינצעלנע פוטערלעך אין גרויסען אויסוואהל

— — צו בעקומען ביי — —

I. SZWARCMAN

41 NARUTOWICZA 41 866

ס׳ווערט אויך אנגענומען אלע ארט רעפאראטורען.

מעבעל־פערקויף

--- פון ---

Sz. Bocian

אלטשטאדט 13, (נעבען סכוהר)

עקזיסטירט פון 1886.

אויף לאגער אלער ארט מעבעל אין קאמפלעט און אויך איינצעל אויף בעשטעלונגען צו צוגענגליכע פרייזען.

לאנג־טערמיניגע אויסצאהלונגען. 714

עלעקטרישע בעלייכטונג

אין 5 טאג!

יעדער עס וויל האבען עלעקטרישע בעלייכטונג שנעל און גוטע בעדינגונגען, אויף וועקסלען, אדער קליינע ראטעס, זאל זיך ווענדען אין

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY

Piotrkowska 44 (אין הויף)

בעמערקונג: עס ווערען אויסגעפיהרט רעפעראטורען צו יעדער צייט. 912

די מאדערנסטע

לאמפען

פאר שפייזע צימערן און קאבינעטען

קויפט זיך אמבעסטען צו פאבריקס פרייזען נור ביי

ש. פ. שמאלעוויטש

8 פאלודניאווא 8

בעמערקונג: עס ווערען אויך אנגענומען אלערליי איבעראבייטונגען פון גאז אויף עלעקטריע. אויך אקסידירט. 682

אנאנסען־פרייז: פאר א מיל. מעטער שורה

פאר׳ן טעקסט 15 גראשען, פריטאג 20 גראשען, אין טעקסט 20 גר. פריטאג 30 גראשען, נאכ׳ן טעקסט 10 גר. פריטאג 15 גראשען. — פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצ. טייערער. אויבער דער שטאט — 50 פראצ. טייערער. —

אבאנאמענטס־פרייז:

אין לאדז: א חודש — 4.00 זלאטעס. אויף דער פראווינץ: א חודש — 6 זלאטעס. אין אויסלאנד מיט 50 פראצענט טייערער — פאר׳ן אנהאלט און טערמין פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די ארמינויסטראציע איז אפען פון טאג און פון נאכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.